

**DUHOVNO
ŽIVLJENJE**

LA PAZ QUE QUIEREN LOS OBISPOS

En la asamblea plenaria de la Conferencia Episcopal Argentina, nuestros pastores dieron a conocer esta "Exhortación por la paz"

"Los obispos de la Argentina nos hemos reunido en asamblea anual estatutaria.

Lo hacemos en un momento 'crucial' para el país.

Es evidente que nuestro pueblo vive días particularmente tensos. La Argentina está de nuevo en posesión de la soberanía de sus Malvinas, con un derecho que ha venido reclamando durante 149 años; y que ha obtenido en forma casi incruenta.

Compartimos la alegría con nuestros ciudadanos por la integridad de nuestro suelo, pero también el temor de todos: la preocupación de una guerra de consecuencias imprevisibles.

Para evitarla, gobernantes y gobernados deberán empeñarse en trabajar con decisión, magnanimidad, humildad y sentido del bien común.

Los argentinos que hoy vivimos no conocemos la guerra, pero quienes la han sufrido comprenden cuánta razón tiene la Iglesia cuando dice que 'la guerra es el medio más cruel e ineficaz de resolver los conflictos' (Juan Pablo II); y por lo tanto que 'nada se pierde con la paz; todo puede perderse con la guerra' (Paulo VI).

Por eso hoy los obispos reiteran a los fieles: Sigamos construyendo la paz para ganar la paz.

Se la ganará en la mesa de las negociaciones, como lo pide Juan Pablo II en su carta al señor presidente de la Nación, esperando que se aprovecharán todas las posibilidades para que dentro de la justicia pueda encontrarse una solución pacífica.

Además, los cristianos sabemos que la paz se gana de rodillas ante el Señor de la Paz; ante el Señor que en su Resurrección nos trajo como saludo su deseo de paz; quien, para merecérsela soportó la ignominia de la muerte en cruz y salió victorioso del sepulcro.

Si seguimos la voz del que inició la reconciliación de los pueblos, obtendremos que dos pueblos cristianos, a pesar de sus divergencias, lleguen a ser pueblos hermanados, que encuentren caminos conducentes a una solución.

Por ello, en todo ambiente: templo, hogar, escuela, hospital, lugar de trabajo, se reza fervientemente por la paz; se pide al Señor prudencia y fortaleza para que nuestros gobernantes sepan y puedan ganar la paz.

Los obispos seguimos alentando esta plegaria, que también debe estar acompañada de penitencia y conversión; libre de todo odio, aun hacia aquellos que hoy aparecen como adversarios, pero son nuestros ami-

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO 49

JUNIJ 1982

Mučeništvo in pričevanje

Junij je posvečen vsakoletnemu spominu mučeništva vseh protikomunističnih borcev in vseh žrtev komunistične revolucije v Sloveniji, je pa junij tudi vsakoletni opomin in vzpodbuda vsem nam za pričevanje vere proti brezboštvu, za pričevanje svobode duha proti totalitarizmu v življenju na sploh, opozorilo k spoštovanju prave vrednosti človeške osebe, neminljivih verskih in Boga vrednih vrednot.

Z vsemi, ki so s prelitjem svoje krvi dali najvišje pričevanje vere in ljubezni, smo v Kristusu-Mučencu v najtesnejši zvezi (II. vat. c. zbor, C 50). Naloga Cerkve je, da se pod vodstvom Sv. Duha ne-prestano prenavlja in očiščuje. To pa dosega predvsem s pričevanjem žive in zrele vere, ki je tako vzgojena, da je sposobna težavam jasno zreti v obraz in jih premagovati. Sijajno pričevanje takšne vere so dajali in dajejo premnogi mučenci (CS 21). Ti se niso bali ugovarjati javni oblasti, ko je ta nasprotovala božji volji: „Boga je treba bolj poslušati kot ljudi“ (Apd 5, 29). In po tej poti so hodili nešteti mučenci in verniki vseh časov in krajev (VS 11).

Ker je Jezus, božji Sin, svojo ljubzen pokazal s tem, da je dal svoje življenje za nas, zato nima nihče večje ljubezni, kakor kdor da svoje življenje zanj in za brate (prim. 1 Jan 3, 16; Jan 15, 13). Že od prvih časov so nekateri kristjani bili poklicani in vedno bodo poklicani, da pred vsemi, zlasti pred preganjalci, dajejo to najvišje pričevanje ljubezni. Zato ima Cerkev mučeništvo, s katerim učenec postane podoben Učeniku, za odličen dar in za najvišji dokaz ljubezni. Čeprav je to dano le maloštevilnim, pa je vendar treba, da smo vsi pripravljene priznavati Kristusa pred ljudmi in ho-

diti za njim po poti križa v preganjanjih, ki Cerkvi nikdar ne manjkajo (C 42).

Večini kristajnov pa nam je dana možnost in dolžnost, da pričamo za vero in Boga ne z mučeništvom, ampak z življenjem. Mnogo ljudi more slišati evangelij in spoznati pravo podobo vere samo po bratih-kristjanih, ki so jim blizu (LA 13). Kajti kristjani, naj živimo kjerkoli, bi morali z življenjskim zgledom in s pričevanjem besede tako razodevati novega človeka, ki smo ga oblekli s krstom, da bi drugi ljudje videli dobra dela in tako globlje dojemali resnični smisel življenja in vseobsegajočo vez človeškega občestva (M 11). Naša glavna naloga, v katerikoli življenjski dobi, je pričevati za Kristusa z življenjem in besedo v družini, družbenem krogu in na področju poklicnega dela (M 21).

Bodisi za mučenišтво kakor tudi za življenjsko pričevanje je potrebna notranja in stalna zveza z Bogom. Vsi Kristusovi učenci bi morali biti stanovitni v molitvi in skupno hvaliti Boga (prim. Apd 2, 42-47) ter dajati sebe v živo, Bogu prijetno daritev (prim. Rimlj 12, 1), po vsem svetu bi morali pričevati za Kristusa in dajati odgovor tistim, ki hočejo vedeti za razlog našega upanja v večno življenje (prim. 1 Pet 3, 15). Na ta način uveljavljamo splošno duhovništvo vseh krščenih v prejemanju zakramentov, v molitvi in zatajevanju, s pričevanjem življenja, z zatajevanjem samega sebe in z dejavno ljubeznijo (C 10).

Verniki smo s krstom določeni za bogoslužje krščanske vere in smo dolžni pred ljudmi izpovedovati vero, ki smo jo po Cerkvi prejeli od Boga. Zakrament birme nam nalaga strožjo dolžnost, da kot resnične Kristusove priče hkrati z besedo in dejanjem razširjamo in branimo vero. Začenši v domači cerkvi — družini, so starši svojim otrokom z besedo in zgledom prvi oznanjevalci in prve priče vere (C 11).

Vsak od nas, vsi krščeni, vse božje ljudstvo je deležno Kristusove preroške službe s tem, da razširjamo živo pričevanje za Kristusa predvsem z življenjem vere in ljubezni ter prinašamo Bogu hvalno daritev, sad ustnic, ki slave Njegovo ime (prim. Hebr 13, 15; C 12).

V današnjem svetu, kjerkoli pač živimo, nas Bog kliče, da bi z izvrševanjem svoje lastne naloge in ob vodstvu evangeljskega duha kakor kvas od znotraj prispevali k posvečevanju sveta in da bi na ta način predvsem s pričevanjem svojega življenja in z žarom svoje vere, upanja in ljubezni razodevali Kristusa drugim (C 31).

Oboje je potrebno za rast božjega kraljestva na zemlji, mučenišтво in pričevane. Mučenci so padli, nadaljujmo njihovo delo kot priče. Oni so izpričali vero in zvestobo Bogu ter domovini s smrtjo, nam je dano, da to izpričujemo z življenjem!

J. Re.

Jezusovo spremenjenje na gori Tabor (Rafael, detajl), podoba in zagotovilo njegovega poveličanja in tudi poveličanja njegovih mučencev in pričevalcev.

Poslanica mrtvih - živim

V imenu božjem — mrtvi živim pozdrav!

Pozdrav iz smrtne tišine grobov, pozdrav iz objema drevesnih korenin, pozdrav iz teme rodovitne prsti, iz blagoslovljene zemljemateri. Pozdrav iz kraljestva svojega.

Mi pričakujemo vstajenja!

Vsi smo eno! Nekoč smo srečali lepo, večno mlado deklico s sanjaviimi očmi in s črnimi lasmi, v beli obleki in z nasmehom na ustih... Prišla je iz mračnega svetišča in pristopila k vsakemu izmed nas: „Gospod kliče!“ In začutili smo njen sladki poljub na svojih ustnicah: v sončnem poldnevu, v tistem večeru, v zvenenju noči, na polju, v tovarni, v kraljevskih dvoranah, v viharju topov in zadahu krvi... In padli smo vznak in uprli pogled v nebo kot začudeni otroci, ki prvič zagledajo zvezde...

Neskončno dobra je smrt v božjem naročju!

Zakaj ste jokali takrat? Mati in oče, brat in sestra, mož in žena?

Bog je nadvse dober. Kot okrepčujoča ilnata posoda so njegove dlani. Trudne smo prišle ovce k Dobremu Pastirju. Pritavali smo iz smrtnih senc v domovino svetlobe in angelske pesmi. Nam je zdaj dobro.

Pred rajem nas je čakala nebeška Gospa. Vsa je žarela v svoji svetlobi; sprejemala nas je pod

Svoj plašč in nas vodila skozi slavolok zmage v božje domovanje.

Zakaj ste jokali takrat, ko smo mi prepevali himno zmagoslavja?

Zakaj so bile žalostne vaše oči, ko smo se smehljali v najvišji sladkosti?

Pričakujemo vstajenja in življenja v prihodnjem veku!

Truden, ranjen, lačen, do smrti preplašen se je privlekel vojak do vrat nebeških. Kri mu je lila iz ran, težka, črna kri; v trepetajočih rokah je nosil svojo dušo v škrlatni posodi. Zdaj se je spočil in rane so se zacelile.

Počiva v miru!

Izmučena delavska dlan je omahnila v poslednjem križu; mrtvaški zvon je preglasil tuljenje siren. Bog je najvišji in poslednji gospodar.

Počiva v miru!

Kmet je popustil svoj plug in se poslovil od dobrih konj. Zgrudil se je v svojo zemljo, v globoko, rodno zemljo-hraniteljico. Božji kruh mu je bil poslednja večerja. Počiva v miru!

Otrok je zajokal in mati se je sklonila v večnost. V tihi noči se pogovarjata s svojim detetom, ki sanja o božji ljubezni.

In mati počiva v miru!

Zapisali so poslednji stavek, izgovorili zadnjo besedo. Molk je legel na njihove ustnice, mir v nji-

materin poljub. Smrt je odrešujoča kot sveto odpuščanje...

Mrtvi živim pozdrav in vse dobro!

Odpečaten nam je pečat najvišje skrivnosti. Hvala Ti, Jagnje, ki si nas rešilo!

Neskončna so nebesa in prostora je za vse! Slekli smo zemske plašče in si ogrnili škrlat večne zmage.

Z božjo krvjo je zapisano naše zveličanje na podboje nebeških dur.

S križem je zaznamovana naša steza, z ljubeznijo utrjena, z odpuščanjem blagoslovljena.

Mrtvi živim pozdrav!

Bog in ljubezen! Bog in ljubezen!

Bog je ljubezen!

Gorje vam, ki sejete sovraštvo med zbegano čredo! Kristus je v smrtni bridkosti za grešnike molil.

Oče nebeški, odpusti nam naše dolge! Izmučena so do bridkosti naša telesa in žalostna kot ovenele rože.

Ti pa si nas ozdravil s svojo krvjo!

Mrtvi živim pozdrav in veselje, kajti neskončno dober, usmiljen in ljubeč je naš Gospod Bog!

Mrtvi iz svojega miru — živim prosimo mir. C.

hove duše, blagoslov na njihova čela.

Počivajo v miru!

Mrtvi živim pozdrav!

Našli smo mir, mi vsi, ki ste nas krivično obsojali in obsodili na zemlji, mi, ki ste nas prekleli in zapečatili s pečatom svoje zmote, mi, ki smo bili preganjani in mučeni, ki smo jokali in kleli... kajti Bog je neskončno pravičnejši in modrejši od ljudi.

Zdaj smo združeni v večni ljubezni.

Smrt se nam je zazdela lepa kot božji smehljaj. Smrt je dobra kot

Zatem sem videl veliko množico, ki je nihče ni mogel prešteti, iz vseh narodov in rodov in ljudstev in jezikov; stali so pred prestolom in pred Jagnjetom, oblečeni v bela oblačila in s palmami v rokah. In klicali so z močnim glasom: „Zveličanje prihaja od našega Boga, ki sedi na prestolu, in od Jagnjeta!“

In vsi angeli so stali okrog prestola in starešin in štirih živih bitij in so padli pred prestolom na svoje obličje ter Boga molili, govoreč: „Amen. Hvala in slava in modrost in zahvala in čast in oblast in moč našemu Bogu na vekov veke. Amen.“

In spregovoril je eden izmed starešin ter mi rekel: „Ti, ki so oblečeni v bela oblačila, kdo so in odkod so prišli?“ In odgovoril sem mu: „Moj Gospod, ti veš.“ In rekel mi je: To so tisti, ki so prišli iz velike bridkosti ter so oprali svoja oblačila in jih očistili v Jagnjetovi krvi. Zato so pred božjim prestolom in mu služijo noč in dan v njegovem svetišču in sedeči na prestolu bo prebival nad njimi. Ne bodo več lačni, ne žejni, tudi sonce jih ne bo peklo, ne druga vročina; zakaj Jagnje, ki je v sredi pred prestolom, jih bo paslo ter jih vodilo k virom živih vodá; in Bog bo obrisal vse solze z njih oči“ (7, 9-17).

Deveti prvi petek v Gorjancih

Dan je ugašal v vrhovih. V zadnjih sončnih pramenih pozlačeno cvetje divjih češenj je bilo kakor prižgani lestenci v mogočni katedrali. Dolino Krke je zalival mrak. Jernej je stal na straži ob poti, ki se je vzpenjala skozi gozd. Pogled je zadiral daleč, prav do mračnega ovinka, kdaj se bo prikazal gospod kaplan iz vasi, ki bo prinesel sv. obhajilo fantom, ki opravljajo pobožnost devetih prvih petkov. Že dopoldne bi moral priti, pa še sedaj ga ni! Nekdo je prinesel v tabor, da so Italijani blokirali vas.

Jernej se je usedel v resje in se truden naslonil na deбло.

„In če ga ne bo?“ — Sklonil je glavo in zaprl za hip oči, kakor da bi se hotel umakniti tej kruti realnosti. Takó lepo je bilo vsako táko jutro tam daleč, v tisti prijazni vaški cerkvi. Dekieta in fantje, saj menda nikoli ni manjkal nobeden. Župnik, begunec z Gorenjske, jih je navdušil. Tako prepričevalno jim je govoril. Bil je starejši gospod, vendar z njimi je znal biti mladenič. Bog ve, kako je bilo danes doma. Janeza, Francija in Milka so odvedli partizani

skušnjavi lakote, ki je bila vedno bolj očitnejša. Že včeraj ni večerjal. Pod polnoč so se vrnili z obhoda in zanje ni nič ostalo.

Jernej je postajal nestrpen. Rad bi zaustavil čas tega petka. Noč je že pokrivala gozd z mrtvaško tenčico, pa upanje kar ni moglo umreti. Teško je čakal zamenjavo straže. Morda je pa le kaj novega v taborišču! Pričel je moliti, da bi se umiril, pa se ni dalo.

„Saj manjka komaj dobro uro do polnoči in, če ne bo gospoda, bo strto in pohojeno vse tisto lepo in idealno, dolgih osmih mesecev, ki je bilo kakor prisega mladine Srcu Jezusovemu, za rešitev našega naroda.“

Spodaj v dolini je ura v zvoniku štela enajst...

Jernej se je pripravil za zame-no. Poiskal je porcijo z zgoščenim sokom in jo postavil previdno v torbo.

Od tabora sem je zaslutil korake.

„Jernej!“ Dežurnega je poznal po glasu, prihajal je z novim stražarjem, in ju je pustil blizu.

„Tu nič posebnega,“ se je mudilo Jerneju. „In tam v taboru?“

„Pripravno stanje!“

„Patrulja je odšla v dolino.“

„Je prišel gospod kaplan?“ je Jernej šepnil stražarju.

„Ne, ni ga bilo in v tej uri ga tudi ne bo v to nevarno temó. Saj bi se zgubil v tej divjini.“

V Jerneju je umrlo zadnje upanje. Stisnil je puško v koščeno pest ter molče krenil za vodnikom proti taborišču. Tipajoč je poiskal svoj

dan preje, predno je Jernej odšel — so se že vrnili?

V dolini je ura bila v zvoniku.

Ob misli, da ne bo mogel dokončati pobožnosti, je Jerneju postalo hudo, da ga je težilo v prsih.

„Vendar še lahko pride,“ se je hotel tolažiti. „Škoda, da je ravno sedaj na straži in to ven iz taborišča!“

Nekje od vasi so padli strelji, potem spet. V odgovor jim je zaregljala italijanska strojnica.

„Najbrž so se srečale patrolje; zopet bo nemirna noč.“

Porcijo, v kateri je bilo za nekaj žlic grenkega koruznega soka, ki ga je hranil še od zajtrka, je potisnil pod grmovje, da se je ubranil

„Krivda slovenske Cerkve“

Že med vojno, predvsem pa po končani drugi svetovni vojni se slovensko Cerkev doma v Sloveniji neprenehoma obtožuje kolaboracionizma z okupatorjem in poskusov klerikalizma v povojnem času. Vprašanje je obširno, niti zajetna knjiga ne bi bila dovolj za njegovo objektivno obravnavo. Tukaj se dotaknimo samo nekaterih točk, ki naj bodo obenem vabilo slovenskim zamejcem ali študirajočim v Rimu, ki imajo pri roki potreben material in vire, da se temeljito in pošteno spoprimejo s tem vprašanjem.

.....

prostor ob veliki skali in se usedel na nahrbtnik. Pogoltnil je solzo, ki ga je dušila v grlu.

„Moj Bog, zakaj si me zapustil!“

Jernej se je čutil tako strašno samega. . . Da bi vsaj sonce sijalo in bi gledal gozdno cvetje, ta divja sovražna noč pa je težka, kot bi z vso silo ležala na njem.

Vzel je porcijo iz torbe, jo objel z rokama, kot bi stiskal kelih, in nastavil na suha usta. Začutil je mrzli, zgoščeni sok v ustih, ki je bil grenkejši kot po navadi. Pogoltnil je in odstavil porcijo.

„Stoj!“ je siknil stražar na položaju in obsvetil.

Zavit v temen plašč se je stiskal zasopli duhovnik iz vasi. . .

Ivan Korošec

Klerikalizem

V režimskem tisku doma Cerkev pogosto obtožujejo poskusov obnoviti predvojni klerikalizem z vposeganjem na področja, ki ji ne pripadajo. Kaj pa pomeni beseda klerikalizem današnjim oblastnikom v Sloveniji? V Slovarju slovenskega knjižnega jezika beremo, da je klerikalizem nazor, ki zagovarja cerkveno vodstvo javnega življenja (druga knjiga, str. 332). V drugi publikaciji definirajo klerikalizem kot „dejavnost političnih in verskih organizacij, ki je inspirirana od katoliške Cerkve in njenih institucij za vplivanje na javno mnenje, oziroma na politično in kulturno življenje kake države“ (Družboslovje, Leksikoni Cankarjeve založbe, Ljubljana 1979, str. 137). Obe definiciji moremo smatrati za uradno priznani, ker drugače ne bi bili dovoljeni za objavo.

Je res bila Cerkev v Sloveniji pobudnica klerikalizma, se trudi v naših dneh za njega obnovitev z vposegom na področja, ki ji ne pripadajo?

Če s kakršnega koli vidika preštudiramo zgodovino slovenskega naroda in slovenske Cerkve še posebej, lahko pridemo brez težav do spoznanja in zaključka, da se Cerkev ni nikolj zavzemala za vodstvo političnega življenja, nikoli borila za oblast v družbi. Podpirala je vernike v njihovih prizadevanjih

slanstvu, voditi človeštvo k Bogu, česar ne more sprejeti v nobeni družbeni ureditvi.

Cerkev se vse od francoske revolucije naprej še posebej intenzivno trudi za reševanje družbenih vprašanj in opozarja pred zmotami. Vso težo tega dela so do novejših dni nosili duhovniki. V okrožnici Graves de communi (1901) je papež Leon XIII. uradno naročil duhovnikom, da morajo pomagati vernikom pri njihovem kulturnem in političnem delu pred nevarnostjo razkristjanjenja družbe. To stališče zastopa Cerkev nepretrgoma in je v novejšem času izraženo morda najbolj določno v Documentu de Puebla o evangelizaciji ljudstev Latinske Amerike (tč. 515, 516). Glede prisotnosti Cerkve tudi v političnem življenju pravi, "da Cerkev smatra za svojo dolžnost in pravico, biti prisotna na tem področju življenjske realnosti, ker krščanstvo mora evangelizirati vso človeško aktivnost, vključno politično. Zato odklanja zreduciranje vere na osebno in družinsko življenje ter izključitev iz poklicnega, gospodarskega, družbenega in političnega, kakor da na teh področjih greh, ljubezen, molitev in odpuščanje ne bi imelo nobenega pomena." Dokument je odobril papež Janez Pavel II. S tem noče reči, da Cerkev in duhovniki lahko ustanavljajo in v naši dobi aktivno sodelujejo v političnih strankah, obnavlja pa dolžnost in pravico Cerkve do pokristjanjenja tudi političnega življenja.

za pokristjanjevanje političnega, kulturnega, gospodarskega in družbenega življenja na splošno ter priporočala ustanavljanje odgovarjalnih organizacij. Nudila jim je vedno potrebno versko orientacijo in tudi praktično pomoč duhovnikov na terenu, v zadnjem primeru vedno z dovoljenjem in nadzorstvom pristojnega škofa. Ta aktivnost Cerkve, to je pokristjanjenje vsega družbenega življenja, ki ji pripada po njenem poslanstvu, je res v nasprotju z eno izmed definicij slovenskega komunizma, ki hoče izključiti Cerkev iz slovenskega družbenega življenja in utesniti med stene zakristije. Za Cerkev to pomeni odpovedati se svojemu po-

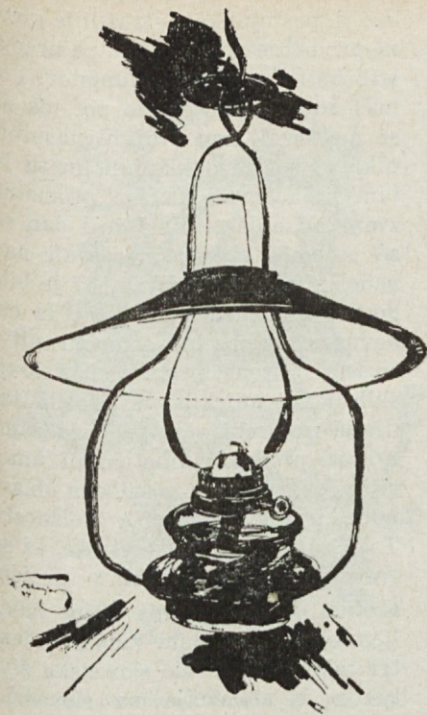
Pri tem razmišljanju ni odveč, če si postavimo vprašanje, kdaj bi naj pognale korenine klerikalizma na Slovenskem. Nekateri so mnenja, da se je ta nevarnost spočela v dobi narodnega prebujenja v preteklem stoletju, v kateri so imeli odločilno vlogo duhovniki, tako Valentin Vodnik, Matija Majar Zilski, Božidar Raič, predvsem pa škof Slomšek (Človek in kristjan v današnji slovenski družbi in Cerkvi, Ljubljana 1979, str. 18). Vsi ti duhovniki in tisti, ki so jim sledili, so ravnali po navodilih Cerkve in branili pred zmotami, obenem pa posredovali krščanske kulturne vrednote. Če ne bi imeli v tistih kritičnih časih teh narodnih buditeljev in poznejših, ki so jim sledili, slovenski narod nikoli ne bi dosegel zavidljivega kulturnega in gospodarskega razvoja, niti se ne bi formiral v sodoben, napreden in kulturnen narod. Duhovniki, ki so po sili razmer morali nastopati v družbenem in političnem življenju slovenskega naroda zaradi pomanjkanja katoliške laične inteligence, svojega dela niso izvrševali v imenu Cerkve, ampak so hoteli osebno s predhodnim dovoljenjem pomagati ljudstvu. Cerkev kot božja ustanova pri tem delu ni iskala in niti ni imela nobenih privilegijev ali tvarnih koristi. Iskala je in reševala duše vernih in tudi nevernih. Kot v avstrijski monarhiji je tudi pozneje v prvi Jugoslaviji imela večkrat težak položaj in veliko ovir pri svojem poslanstvu in delovanju, čeprav je morda kateri

izmed duhovnikov kdaj bil član poslanske zbornice ali v vodstvu politične stranke. Večkrat so duhovniki svoje udejstvovanje v družbenem in političnem življenju prevzeli kot žrtev in bi ga odložili, če bi dobili laika, ki bi prevzel njihovo mesto v družbenem in političnem življenju. Celó Anton Korošec, ki je med duhovniki dosegel najvišje mesto v družbenem in političnem življenju, bi ga rad odložil, saj je prosil za izpraznjeno mesto celjskega opata. Da nihče ne bi dvomil v njegovo iskrenost, naj bodo dokaz njegova velika prizadevanja za pripravo mlade katoliške inteligence za družbeno delo in njegova pomoč revnim študentom. In že v emigraciji je pokojni prelat Odar večkrat ponovil, da se morajo slovenski katoliški laiki pripraviti za delo v družbenem življenju, ker je to njihova velika naloga in dolžnost, ter razbremeniti duhovnike, ki komaj zmorejo vedno večje zahteve in potrebe v dušnem pastirstvu.

Zaradi ekonomije prostora naj bodo te vrstice dovolj, da klerikalizem na Slovenskem ni pognal nobenih korenin in jih tudi danes ne poganja. Cerkev se ni mogla preje in se tudi danes ne more odpovedati svojim dolžnostim in pravicam. To pa ni noben klerikalizem nikjer na svetu in tudi v Sloveniji ne more biti.

Kolaboracija

Na cvetno nedeljo 1941 se je začelo. Fašizem in nacizem sta raz-

kosala slovensko zemljo ob zavezništvu sovjetskega komunizma. Tega ne smemo pozabiti, ker so bili združeni najbolj nečloveški družbeni in politični sistemi, kar jih pomni človeška zgodovina. Sovjetski komunizem je imel takrat že na vesti približno trideset milijonov človeških žrtev, nacizem in fašizem takrat še manj, a sta se mu s svetovno morijo približala. Sovjetski komunizem, ki je z nemškimi nacizmom začel drugo svetovno vojno, si je z njim razdelil prvi vojni plen: Poljsko in baltiške države. Po krivičnem pridob-

ljeno ozemlje je obdržal tudi po porazu nacizma in za svojo kolaboracijo in izdajstvo ne čuti nobene sramote.

Nemški nacisti so zasedli največji del slovenske zemlje. Prva žrtev njihove zasedbe so bili duhovniki in po njih Cerkev ter kulturne ustanove. Duhovniki so bili prvi vrženi v zapore, zasramovani in deportirani v taborišča, na Hrvaško in v Srbijo. Njim so sledili predvsem katoliški kulturni delavci in zavedni kmetje ter delavci. Vozili so jih v natrpanih živinskih vagonih. Ko je eden izmed vlakov z deportiranci ustavil na postaji v Šiški in so z jokom prosili vsaj malo vode, ni bilo zraven nobenega komunista, da bi jim jo ponudil kljub grožnji gestapovske straže. Takrat so bili slovenski komunisti zavezniki nemških nacistov in italijanskih fašistov, ponosni, da so pomagali zrušiti takratno Jugoslavijo, v katero je bila vključena Slovenija, pozdravljali so okupatorje in ustanavljali protiimperialistično fronto. Imperialisti so takrat bili za slovenske komuniste zapadni zavezniki in njihova organizacija je bila naperjena proti njim. O tem zavezništvu sovjetskega in slovenskega komunizma s fašisti in nacisti njihovo zgodovinopisje molči, prav tako tudi o preganjanju slovenske Cerkve.

Na Gorenjskem, Štajerskem in v Prekmurju je bil slovenski človek kruto ustrahovan, v kolikor ni bil izgnan ali odpeljan v taborišča umiranja. Na Dolenjskem in No-

tranjskem so Italijani zavzeli bolj zvito taktiko, a z istim ciljem. V tem delu Slovenije so demokratične stranke in organizacije, sicer neenotno in brez povezave, ustanovljale ilegalne organizacije za borbo proti okupatorju. Organizacijska mreža se je širila tudi na podeželje. V vsakem kraju so bili zaupni organizatorji in sodelavci. To so bili prvi zametki slovenskega boja proti okupatorju.

Po napadu Nemčije na Sovjetsko zvezo v juniju 1941 se je protiiimperalistična fronta slovenskih komunistov na ukaz iz Moskve prelevila v osvobodilno fronto. Šele takrat so komunisti in njihovi zavezniki oklicali boj proti nacizmu in fašizmu, včerajšnjemu zavezniku. Hoteli so monopol v vodstvu te borbe, zato jim ni šlo v račun, da so na terenu že naleteli na organizacijske skupine demokratičnih skupin. Hoteli so jih zatreti. Ker z vabili niso dosegli svojih namenov, so začeli z grožnjami. Po nepotrebnem so izzivali okupatorje, da bi jim večje preganjanje slovenskih ljudi omogočilo, dobiti jih več v svoje vrste. Na Gorenjskem je ena nemška žrtev ali napad, povzročena po komunistih, zahteval tudi sto slovenskih življenj, na Notranjskem in Dolenjskem pa požig vasi in odgon v internacijo vseh dosegljivih moških nad petnajst let starosti. Marsikateri župnik je požig in internacijo preprečil, ker je tudi kleče prosil italijanskega poveljnika, naj odstopi od nečloveških namenov.

Italijani so se zabarikadirali v svojih postojankah, stražili le glavne prometne zveze, ostalo pa prepustili ustrahovanju komunistov. Ponoči so ti imeli prosto pot, da so se maščevali nad svojimi nasprotniki, ki so jih odklanjali, in tu in tam poškodovali kakšno prometno zvezo ali objekt. Naslednji dan so se potem Italijani maščevali nad nedolžnim prebivalstvom, ki je bilo postavljeno med dva ognja. Iz osnovnega nagiba po samoohranitvi so nezaščiteni prebivalci dolenskih in notranjskih vasi prosili Italijane za orožje, da se bodo sami branili pred komunističnimi umori in ropanjem, če zasedbena oblast noče izvrševati svojih dolžnosti. Tako so nastale vaše straže, ki so varovale kmečke ljudi v svojem okolišu pred komunističnim nasiljem in italijanskim maščevanjem ter tako ohranjemale slovenska življenja in domačije na slovenski zemlji. Ker se preprosti ljudje ponekod niso mogli pogovoriti z Italijani, so se zatekli po pomoč h krajevnim kaplanom za posredovanje. To posredovanje je bilo zaproseno največ v treh primerih. Kot skozi vso slovensko zgodovino so se tudi sedaj preprosti ljudje zatekli po pomoč k duhovniku, ki jim ni bila odrečena. Tega posredovanja zaproseni duhovniki niso izvrševali v imenu Cerkve, prav tako niso ustanovljali nobenih oboroženih edinic, pomagali so samo svojim vernikom v skrajni nevarnosti in potrebi. Če komunisti ne bi morili in ropali, do tega koraka nikoli ne bi prišlo.

Ko so v nekaterh krajih nastale večje edinice vaških straž, so imele za duhovno pomoč krajevnega duhovnika, največkrat kaplana. Ta ni posegal v zadeve, ki niso spadale v dušnopastirsko skrbstvo. Škof Rožman pa ni dovolil duhovnikov kuratov samo vaškim stražam, imele so jih tudi partizanske skupine, v katerih so prevladovali krščanski socialisti. Imena takratnih duhovnikov Mikuž, Šmon in Lampret niso neznana in so pri partizanih izvrševali duhovniško službo vse do tlej, dokler niso prišli v nasprotje s cerkvenimi predpisi.

Ko so se po italijanski kapitulaciji ustanovile domobranske enote, so tudi te imele svoje dušnopastir-

stvo. Pri tem se tudi ne sme pozabiti, da je na po okupatorju partizanom prepuščenem „osvobojenem ozemlju“ škof imenoval svojega vikarja, ki je skrbel za dušnopastirstvo na tem področju, in tudi za partizane, če so to želeli. S tem je škof Rožman pokazal in dokazal, da je nadpastir vseh zaupanih mu vernikov, ni pa mogel nehati z opozarjanjem na nevarnosti, ki jih prinaša komunizem in njegova zamisel družbenega življenja. S tem je izvrševal samo svojo dolžnost in ni storil nič drugega, kot so učili papeži zadnjih sto let.

Po končani vojni je bil škof Rožman obsojen od komunistov kolaboracionizma, čeprav je imel stike z zasedbenimi oblastmi v toliko, v kolikor je bil prisiljen in zaradi obrambe interesov svojih vernikov. Z njim so obsodili vso slovensko Cerkev narodnega izdajstva, čeprav je bila prva žrtev okupatorjevega nasilja.

Po sporu s Stalinom leta 1948 so tudi slovenski komunisti previdno odkrivali nečloveški obraz sovjetskega komunizma, kateremu so slepo služili in ga posnemali, ter povzročili slovenskemu narodu izredno gorje. Ta priznanja so se nadaljevala, svojemu komunizmu so hoteli nadeti bolj človeško maske in omiliti ostrine, ki so jih sprejeli od sovjetov. Čutijo, da njihova zgradba tudi na Slovenskem nima trdnih temeljev, ker je v sporu z interesi in svobodo naroda. Zavest krivde jih je prisilila, da odkrivajo zločine sovjetskega komunizma in

s tem tudi svoje, in tako smo v jeseni lanskega leta v ljubljanskem štirinajstdnevniku brali med več točkami tudi naslednje:

1. Človek, ki ni sposoben (ne zna) dvomiti in ki noče zaradi notranjega strahu misliti s svojo glavo, naj je to komu vseč ali ne, je poglavitna opora stalinizma, obenem pa tudi njegovo smrtonosno orožje.

3. Stalinizem je tisti družbeno organizacijski sistem, v katerem državno in politično vodstvo nadzira ljudstvo. Socializem pa je družbena ureditev, v kateri ljudstvo voli in nadzoruje izvršno politično in državno „oblast“.

4. V stalinizmu je treba videti in spoznati poskus pragmatične, instrumentalne in utilitaristične narave, kako s policijo, politično organizacijo, sodišči in tožilstvi ukrotiti in izničiti prometejskega duha človeštva in vest človeka.

8. Stalinizem je družbeni model, v katerem prevladuje nad kulturo, znanostjo in politiko (odnosi med ljudmi) gospodarstvo. Gospodarstvo pa namreč nikakor ni sinonim za delo, ki je naravno vedenjsko in produktivno bistvo človeka in človeškega rodu. Gospodarstvo je le organizacija, organizacija pa ni, kot je že dolgo časa znano, nikakršna svoboda. Stalinizem se je utemeljil v ekstenzivni tehniki, gospodarski organizaciji in „socialistični“ tehnokraciji.

10. Stalinizem je tista posebna družbena organizacija, v kateri ni dovoljena javna in svobodna opo-

zicija, bolje rečeno, v kateri ni dovoljena alternativa, ki jo „gospodarskemu socializmu“ ponujata kultura in znanost.

11. Stalinizem je zanikanje človekove (individualne) svobode, čeprav je ta svoboda edini smisel in poglavitno moralno duhovno opravilo zgodovine in človeške usode v njej. Osebna svoboda je v stalinizmu nadomeščena s tako imenovano kolektivno svobodo, ki pa seveda ni nič drugega kot uravnalovka, ki jo določajo koristoljubje, neznanje in oportunitizem.

15. Stalinizem se je v monstreprosesih tridesetih let združil z najstrašnejšim protičloveškim „pravom“. To pravo trdi, da si lahko objektivno kriv, čeprav si subjektivno čist in nedolžen. Objektivna krivda, ki jo določa politični interes trenutka, pa je brezno, v katerem je mogoče pokončati vse živo na planetu.

16. Stalinizem je predalbanska utemeljitev vulgarnega pouličnega brezboštva. S tem tako radikalnim ateizmom je bil nasilno pretrgan tisočletni razvoj človeškega duha, ki je iskal svojo moč v upanju, pravosti in zaupanju. Zdi pa se, da je arabski socializem, ko je svoje družbene reforme oprl na Boga in Koran, odkril eno izmed možnosti, najti pot k moralni in duhovni družbi socialistične enakopravnosti in pravičnosti. Pot k upanju, veri, življenjski skrivnosti in etiki.

17. Stalinizem se je obdal z revščino, nesvobodo in nasiljem. Revščina, nesvoboda in nasilja pa ni-

so združljivi z upanjem in vero, ki ju socializem prinaša ljudem, da bi se rešili telesne in duhovne lakote.

18. Stalinizem je doktrina usmerjene (dirigirane) in vsiljene informacije. Nekaj podobnega smo imeli v „Gleichschaltung“ Adolfa Hitlerja, ki je zrastel iz stranke, ki se je imenovala Nationalsozialistische Deutsche Arbeiter Partei.

20. Stalinizem je premišljena in nehumana likvidacija kmetov. Toda — „Dichter und Bauer“ sta edina nosilca duševne in telesne svobode in hrane od antike naprej. Družba, ki ne pozna svobodnih kmetov in pesnikov, je kajpak stalinistična, obenem pa je telesno in duhovno lačna. Lakota pa ni združljiva s socializmom.

Bojan Štuh: Post scriptum k stalinizmu (List iz dnevnika, junij 1981, Naši razgledi, št. 19, 1981, str. 545).

Ta razmišljanja o stalinizmu,

resnično o komunizmu, imajo 24 točk. Niso sprejemljive trditve o socializmu, v katerega bi se naj prelevil komunizem, potrjujejo pa, da je imela slovenska Cerkev prav, učila resnico že pred vojno, med vojno in po vojni, ko je odkrivala nečloveški obraz in namene komunizma. Kje je potem krivda slovenske Cerkve? Morda v tem, da je že pred štiridesetimi leti in prej poznala pravi obraz komunizma in njegove namene? Ni njena krivda, če slovenski komunisti niso hoteli videti gorja, ki ga je komunizem povzročil narodom Sovjetske zveze. Če bi vsi Slovenci med vojno poslušali Cerkev in škofa Rožmana, tudi Osvobodilna fronta in komunisti, bi slovenskemu narodu bilo v veliki meri olajšano breme tuje okupacije, prizanešeno bratomorno ubijanje med vojno in maščevanje po vojni. Vsi bi živeli v svobodi in trudili za zdravo rast in razvoj svojega naroda. **Avgust Horvat**

PAUL CLAUDEL O DUHOVNIKI

Vi, duhovniki, niste naši samo za en trenutek.

Vaša molitev ni kakor naša, ki je dim,

katerega veter razžene na vse strani.

Vi ste molitev sama, vez, ki druží.

Vi ste eno z Bogom, zato tudi eno z nami.

Vi ukazujete Bogu, vi ga kličete in ravnate z njim po svoji volji.

Mi imamo vas, vi imate njega in vse je združeno v eni Cerkvi.

Vi ste red v polnem pomenu besede, saj urejuate vse telo.

Vse je ena sama prošnja, vse ena sama daritev,

kadar se obračate k svojim bratom, odeti v zlato obleko.

Tedaj vzamete s seboj ljudstvo, ki je še v temi,

in ga darujete Bogu na razprostrtih rokah.

Srce Jezusovo - sinteza katoliške religije in pravovernosti

V sledečem razmišljanju bomo skušali utemeljiti v naslovu izraženo trditev, opirajoč se predvsem na sv. pismo. Češčenje Srca Jezusovega, v obliki, ki jo danes poznamo, ima svoj početek v 17. stoletju kot posledica prikazovanj sv. Marjeti Alacoque. Vsebina tega pa je v taki ali drugačni obliki od vseh začetkov prisotna v zdravi krščanski tradiciji in končno zakoreninjena v virih razodetja — sv. pismu.

S trditvijo, da je Srce Jezusovo sinteza (povzetek) katoliške religije, hočemo reči, da združuje v sebi vse tiste sestavne elemente, ki tvorijo osnovno pravovernost katoliškega nauka in življenja. Te osnovne sestavine so: da je učlovečena božja Beseda **pravi človek**, ki je bival med nami, da se je iz ljubezni do grešnega človeka **daroval na križu** za naše odrešenje in da je kot prvi izmed bratov **vstal od mrtvih** in bil poveljčan pri Očetu. Avtentična podoba Jezusa Kristusa je v ravnovesju teh treh resnic. Vsako polariziranje (osredotočenje) okoli ene ali druge kazi pravi Kristusov lik.

Človek je v iskanju svojega odnosa do božanstva kaj rad nihal med nasprotujočimi predstavami Boga. Ali si ga je predstavljal kot

absolutno **drugačnega** in oddaljenega od človeka ali pa temu nasprotno: **počlovečenega**, tako, da mu je pripisoval človeške lastnosti in celo slabosti. Tako nihanje in napetost se opaža celo v razodeti hebrejski religiji. Tako, na primer, je za takoiimenovano „jahvistično“ tradicijo značilna močno človeško obarvana podoba Boga: Bog, ki se sprehaja po rajju. Bog, ki zapre Noetovo ladjo od zunaj. Bog, ki stopi dol z nebes in zmeša jezike; oblikuje človeka iz prsti; se potolaži ob vonju žgalne daritve; se jezi, se kesa, spreminja svoja čustva itd. Človek ima vtis, da je Bog v neposredni bližini in posega v sleherni človekovo dejavnost in bitnost. Čeprav je misel takega pojmovanja Boga veljavna, namreč bližina božja, je pa tudi nevarna, ker je zelo blizu predstavam poganskih bogov. Zato se pojavi, kot reakcija, nasprotna „elohistična“ tendenca, ki poudarja predvsem absolutno drugačnost (transcendentalnost) božjo. Bog je odmaknjen od človeka; nihče ne more videti Boga in ostati pri življenju; strogo prepoveduje sleherni upodabljanje božjega bitja in sploh vsega, kar bi utegnilo zavajati v malikovanje. Tudi v tem primeru je misel absolutne

božje duhovnosti in drugačnosti veljavna, vendar v škodo „božje bližine“. Resnica je, seveda, v sintezi, zlitju obeh misli. Hebrejci so tako sintezo ustvarili tako, da so sprejeli drugo ob drugi obe tendenci: res, Bog je absolutno „drugačen“ in vzvišen nad človekom, je pa tudi blizu, se zanj zanima, ga spremlja in „obiskuje“ z blagoslovi in kaznimi, ker ga ljubi.

Take starozavezne predstave o Bogu pa na neki način pripravijo **popolno sintezo**, ki jo Bog ustvari v skrivnosti Učlovečenja. Tako čudovite sinteze med nadnaravnim in naravnim, božjem in človeškem, si največji misleci v stari zavezi niti predstavljeni ni-

so mogli in je mnogi v novi zavezi ne morejo sprejeti. Učlovečeni Bog je postal kamen spotike za mnoge, pravo bogokletje. Zato so nekateri v Kristusu videli le najpopolnejšega človeka, ne pa Boga. Drugi, da bi se izognili bogokletni misli, so menili, da je imel Jezus le navidezno telo, torej ne bi bil pravi človek.

Tisti, ki verujemo v božjo Previdnost, bomo z lahkoto sprejeli, da prikazovanja Srca Jezusovega v letih 1973-1975 Marjeti Alacogue spadajo v božji načrt: pomenijo potrditev pravega katoliškega nauka, ki je bil zlasti v dobi protestantske reformacije močno prizadet, tako na področju nauka (verovanja) kot na področju krščanske prakse (bogoslужja in nravi). Poudariti je treba, da ima češčenje Srca Jezusovega za objekt osebo Kristusa, ki je hkrati Bog in človek; v njem častimo ne le Boga, ampak tudi Človeka. Srce, kot središče tega češčenja, ni le simbol božje ljubezni do človeka, ki doseže svoj višek na križu, ampak predstavlja **človečnost** učlovečene Besede. Kristus je dobesedno Bog v človeški podobi med nami (Emanuel): „Filip, kdor vidi mene, vidi mojega Očeta“ (Jn 14, 9).

Pobožnost do Srca Jezusovega pa je skrajno aktualna za današnji čas, ko človek postaja vedno bolj nezaupljiv (skeptičen) do nadnaravnega (transcendentnega) sveta in išče smisla svojemu življenju zgolj v mejah narave (immanentnega). Danes se govori,

„da je treba Jezusa iztrgati iz božjih rok in ga vrniti človeštvu, češ, Jezus more biti ideal za človeka le, če je človek; le kako naj bi mogli posnemati Boga?“ pravijo. Ti ljudje, vključno nekateri, ki se štejejo za kristjane, naglašajo predvsem Jezusove človeške kreposti in vzvišenost njegovega moralnega nauka, na podlagi katerega more človek najti avtentičnost svojega življenja. Druge zopet poveljani Kristus tako prevzame, da pozabijo ali omalovažujejo njegovo zemeljsko pot in njen pomen za človeka. Resnica je zopet v sintezi in ravnovesju obojega. In taka sinteza je kar na plastičen način nakazana v **podobi** Srca Jezusovega in njegovem češčenju. Ta podoba ne prikazuje zgolj **zemeljskega** Jezusa (v času njegovega bivanja med nami), tudi ne le **trpečega** in prav tako ne samo **poveljane**, ampak vse troje skupaj. Na podobi vidimo **živega** Jezusa (ne mrtvega ali umirajočega kot na križu), vendar ta živeči Jezus ne more biti zgolj zemeljski, ker kaže na svoje prebodeno srce na prsih, torej na svojo **smrt** na križu. Zopet pa ta Jezus ni zgolj **poveljani**, ker ga vidimo v navadni človeški podobi, kakršnega so poznali njegovi sodobniki. Z drugo besedo, podoba Srca Jezusovega je skupek vseh treh momentov: zemeljskega — smrti na križu — poveljanja. Le tak Kristus, v tej celoti, predstavlja avtentičen katoliški nauk; Kristus v svoji zemeljski, trpeči in pove-

ličani razsežnosti je „pot, resnica in življenje“ za človeka. Njegov nauk in življenjski zgled je za nas pot: bistvo poti pa je v tem, da nekam vodi. Tisti, ki se omejijo le na zemeljskega Jezusa, niso na poti, ampak v začaranem krogu, ki nikamor ne pelje; „če samo v tem življenju upamo v Kristusa, potem smo kristjani od vseh ljudi najbolj pomiljevanja vredni“ (1 Kor 15,19). Zemeljski Jezus pomeni za nas **pot v poveljanje**, „kjer je On sedeč na desnici Očetovi“.

V češčenju Srca Jezusovega v tej trojni razsežnosti imamo hkrati pravilo našega verovanja in ravnanja. Njegova pot je tudi naša pot, njegova smrt naša smrt in njegovo poveljanje naše poveljanje. „Nihče izmed nas ne živi sebi in nihče sebi ne umrje. Če namreč živimo, živimo Gospodu, in če umiramo, umiramo Gospodu; naj torej živimo ali umrjemo, smo Gospodovi“ (Rim 14, 7-8).

Franc Bergant

Maksimilijan Kolbe

Jānez Pavel II. bo 10. oktobra razglasil blaženega Kolbeja za svetnika. Svojo odločitev je papež sporočil kongregaciji za zadeve svetnikov 19. februarja. Povedal je tudi, da bo dal spregled od kanona 2138 zakonka cerkvenega prava, ki zahteva nove čudeže za razglasitev za svetnika. Znana je herojska žrtev Kolbeja, ko je brez omejevanja dal življenje za rešitev sotrpina v koncentracijskem taborišču Oswiecim.

Iz življenja in delovanja papeža Janeza Pavla II.

Z bariloškim mladinskim zborom

Na pepelnično sredo je bil zbor „Niños y Jóvenes Cantores de Bariloche“, ki ga vodi ga. Lučka Kralj-Jermanova, skupaj z drugimi romarji in turisti v avdienci dvorani Pavla VI. v Vatikanu. Zbor, v katerem poje tudi več otrok in mladih slovenskih staršev, je zapel nekaj pesmi med avdienco. Papež jih je pohvalil, se kratko pogovarjal s pevovodkinjo in člani zbora in jim zaželel, naj bi bili pričevalci vere ter glasniki miru in veselja.

Sprejem Mitterranda

Janez Pavel II. je 27. februarja sprejel v posebno avdienco francoskega predsednika Mitterranda s spremstvom. Mitterrand je obiskal Vatikan in papeža v okviru državniškega obiska v Italiji. Papež se je z njim pogovarjal eno uro, po neuradnih virih, o Poljski in miru v svetu.

Sprejem onkologov

Papež je 26. februarja sprejel in pozdravil okrog 400 udeležencev mednarodnega srečanja zdravnikov onkologov v Rimu. V priložnostnem nagovoru jih je povabil, naj naredijo medicino še bolj človeško in do rakovih bolnikov izoblikujejo vez prave solidarnosti. „Bolnik ni zgolj medicinski primer, temveč vedno najprej človek,“ je zdravnike spomnil Janez Pavel II. Dejal je tudi, da je rak bolezen, ki prinaša s seboj eno najhujših oblik trpljenja in da jo pogosto spremlja psihiatrični zlom pacienta. Zdravljenje te bolezni ne zahteva sposobnosti „so-trpljenja“ le od sorodnikov obolelega, ampak tudi od zdravnikov in strežnikov. Papež je povabil onkologe: „Vlivate bolnikom zaupanje, spremljajte

jih z bratovskim sočutjem na njihovi duševni in telesni poti trpljenja.“

Dvoje imenovanj

6. marca je papež imenoval 2 nova člana komisije za sredstva družbenega obveščanja. To sta kardinal Bernardin Gantin, ki je sicer že predsednik papeške komisije Pravičnost in mir, in Johannes Vonderach, škof iz Chura v Švici.

Istega dne je papež sam podelil škofovsko posvečenje Virgiliju Noeju, ki je bil 10 let papeški ceremonier, sedaj pa je bil imenovan za tajnika za zakramente in bogoslužje.

Papež bo romal v Fatimo

7. marca je v nagovoru množici na Trgu sv. Petra govoril o zakramentu sprave, nadaljeval z ostro obsodbo nasilja in nazadnje napovedal svoje romanje v Fatimo v zahvalo, ker ga je Marija rešila ob atentatu.

Poziv k spravi in spreobrnjenju človeka najprej usmerja na pot, da najde sam sebe, da začne verovati vase in se prepriča, da je kljub vsem zunanjim vplivom le ostal osebnost, ki odloča o sebi, o svojih delih, o dobrem in zlu, ki ne beži pred odgovornostjo in ne pred resničnim dostojanstvom.

Ob nemirih v Gvatemali je papež priporočal mirno reševanje socialnih napetosti in gospodar-

skih vprašanj in priporočil molitev za preskušano deželo.

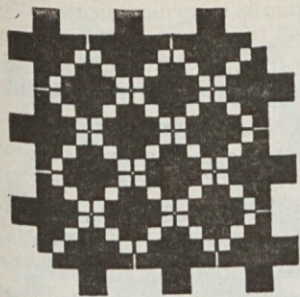
V Fatimo namerava 13. maja. Ob zahvali za Marijino materinsko varstvo med atentatom bo prosil Marijo tudi za Cerkev in človeštvo. Predvidoma bo ostal na Portugalskem 3 dni, medtem časom pa bo poleg Fatime verjetno obiskal vsaj še Lizbono in mesti Coimbro in Brago v severnem delu države.

O odnosih z judi

7. marca je sv. oče sprejel v posebno avdienco 40 strokovnjakov, ki so se na 3-dnevnem srečanju v Rimu pogovarjali o odnosih med kristjani in judi. V nagovoru jim je papež priklinal v spomin nekatere koncilske smernice, ki so naredile konec protijudovskemu razpoloženju, ki se je od časa do časa pojavljalo v posameznih krogih v Cerkvi. Zbliževanja seveda ne smemo zamenjati z izgubo lastne istovetnosti. Ohlapnost na tem področju bi lahko več škodovala, kot koristila. Priporočil je, naj bi zlasti v katehezi judovstvo predstavljali pošteno in objektivno, brez predsodkov in žalitev. Vedno mora biti prisotna zavest skupne dediščine.

Drugič v Assisiju

Italijanski škofje so od 10. do 12. marca imeli v Assisiju svoje redno zborovanje. S tem so hoteli počastiti 800-letnico rojstva sv.

Frančiška Asiškega. Zadnji dan se jim je pridružil tudi Janez Pavel II. Škofje so na zborovanju govorili o pastoralnih nalogah Cerkve v Italiji. Italijanski javnosti so poslali posebno pismo, ki so ga prebrali v papeževi navzočnosti. Značilnost tega pastirskega pisma je duhovnost in evangeljska usmeritev Cerkve v Italiji.

Papež je bil tokrat že drugič v Assisiju. V daljšem govoru je dejal, da je to romanje edinosti z italijanskimi škofi. Podobno kakor sveti Frančišek želi na ta način napraviti nekakšno sintezo dvatisočletnih romanj božjega ljudstva po italijanskem polotoku, da bi na ta način začrtal pot v prihodnost. Škofje si morajo kot voditelji božjega ljudstva prizadevati za dejavno navzočnost Cerkve v javnem življenju. Cerkve se mora izogibati okostenelega tradicionalizma, biti prožna ter se spoprijemati z življenjem, ki se na različnih področjih nartno sekularizira. Frančišek je privlačna osebnost tudi za naš čas. Bil je človek vere, v pravem

pomenu pravi Jezusov učenec. Vsem stvarjem je bil brat in tako zelo svoboden, ker je živel po evangeliju. Z Asiškim ubožcem je Bog človeštvu izkazal posebno naklonjenost. Klicali so ga za ubožca, pa je bil med najbolj velikodušnimi darovalci. Imel je ogromno bogastvo, neizmeren zaklad v Kristusovem križu.

Papež med delavci

Na praznik sv. Jožefa, zavetnika delavcev, je papež sklenil spet preživeti med delavci. Odločil se je za tovarno Solvay v mestu Rosignano blizu Livorna. Obiskal je tudi Marijino božjepotno svetišče v Montenero in se nazadnje srečal z verniki na glavnem trgu v Livornu. Po vrsti je bilo to že 25. papeževo potovanje po Italiji.

Po 40 letih je tako spet stopil v tovarno družbe Solvay, pri kateri je med vojno delal 4 leta kot navaden delavec. Najprej je bil miner, nato ročni delavec v proizvodnji.

Janez Pavel II. je poudaril, da je prišel v te kraje zaradi dela. Izbral je praznik sv. Jožefa, ki ga želi počastiti z vsemi tistimi, ki delajo, kakor je delal on. Tovarna zaposluje 3800 ljudi. Najprej se je sestal z vodstvom tovarne in predstavniki vodstva družbe Solvay. Ko je hodil po tovarni, se je rokoval z mnogimi delavci, poslušal njihova vprašanja in jim odgovarjal zdaj resno,

zdaj šaljivo. Osrednji dogodek je bilo srečanje s tovarniškim svetom. Sešli so se v preprosti tovarni, kjer je papež sedel na čisto navadnem stolu med domačim škofom in članom sveta, ki je vodil pogovor.

Po tem srečanju s tovarniškim svetom je papež spregovoril delavcem na tovarniškem dvorišču, nato pa je z delavci kosil v tovarniški menzi. Kakor drugi je tudi on jedel iz pločevinastega krožnika in isto hrano, ki jo vsak dan pripravljajo delavcem.

Popoldne je maševal na glavnem trgu v Livornu. Zbralo se je okrog 50 tisoč prebivalcev Livorna. Livorno je za Cerkev težavno okolje. Okrog 54 odstotkov volivcev glasuje za komunistično partijo in celotna mestna uprava je v rokah komunistov. Mesto šteje 175.000 prebivalcev. Poleg okrog 50.000 zbranih je še drugih 50.000 ljudi pozdravljalo papeža, ko se je peljal skozi mesto v odprtem avtomobilu. Papežu je uspelo zbuditi simpatije v mestu, ki je najtežje v vsej Italiji.

Procesija in maša za Kitajce

21. marca je sv. oče maševal v baziliki sv. Petra za Cerkev na Kitajskem in kitajske vernike, ki so se zbrali pri tej maši. Pred mašo je tudi vodil procesijo izpred cerkve sv. Štefana Abesinskega. V njej se je zvrstilo okrog 300 vernikov ter številni kardinali in škofje. 500 Kitajcev, ki živijo v Rimu, ter predstavniki

tega velikanskega naroda iz drugih krajev Italije ter Pariza pa je pričakalo procesijo v baziliki. Nato je Janez Pavel II. skupaj s kardinali, škofi ter tudi 4 kitajskimi duhovniki daroval sveto mašo.

V homiliji je razložil pomen današnje procesije in maše. Poudaril je, da so danes na ta način po vsem svetu molili za kitajske vernike, da bi mogli skupaj z vesoljno Cerkvijo obhajati veliko noč.

O Cerkvi na Kitajskem je papež govoril tudi pri opoldanski avdienci. Kitajskemu narodu je zaželel miru, napredka in razvoja.

Kitajska „narodna Cerkev“ je na to pobožnost ostro reagirala, češ da na Kitajskem ni preganjanj katoličanov in da so vatiškanske trditve lažne in obrekljive.

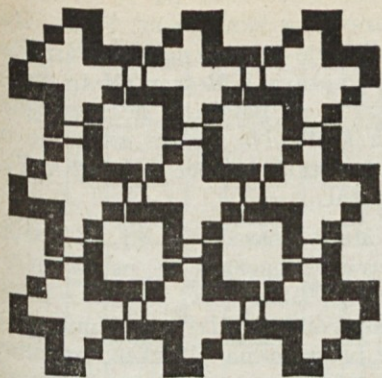
Avdiencia 24. marca

Prvič v letošnjem letu se je papež danes odločil za splošno avdienco na prostem. Zbralo se je namreč toliko romarjev in turistov, da jih ne bi mogli spraviti v baziliko sv. Petra in avdienčno dvorano.

Pri avdienci je bilo veliko italijanskih fantov in deklet. Papež je spodbujal njihovo mladostno navdušenje in idealizem. Nato je nadaljeval razmišljanje o celibatu in devištvu zaradi božjega kraljestva.

Med romarskimi skupinami je bilo tudi 100 beguncev iz Afganistana, ki so našli zavetišče v bliž-

njem Ladispoliju; zanje bo skrbela župnija, za kar se je papež posebej zahvalil.

Pri avdienci je bilo tudi vseh 120 članov moskovskega cirkusa, ki je gostoval v Rimu. 10 akrobatov je izvedlo nekaj točk, med njimi je bila balerina, ki je s sibirskim medvedom plesala na mrlodije znanih ruskih pesmi. Papež jim je zaželel uspeha pri njihovem delu, ki služi razvedrilu množic. Spremljal jih je tudi sovjetski veleposlanik v Italiji Lunkov, ki je s papežem tudi izmenjal nekaj besed v ruščini.

Odgovornost do naravne dediščine

V opodanskem nagovoru 28. marca je papež približno 80 tisočm govoril o stvarnosti greha, o pokori in o zakramentu sprave.

Ker je letos Frančiškovo leto, vzpostavijo vsako nedeljo radijsko zvezo med Trgom sv. Petra v Rimu in Assisijem. Tam so bili zbrani ekologi (varstveniki oko-

lja). Ob dnevu varstva okolja jim je papež spregovoril o ljubezni Frančiška Asiškega do narave in vseh živih bitij.

„V njegovem obnašanju moramo videti posebno sporočilo za naš čas, ko človek z zaskrbljujočo lahkomišelnostjo uničuje življenjsko okolje, ki ga je božja Modrost ustvarila za vse. Frančiškovo pričevanje naj privede ljudi do tega, da se ne bodo obnašali kot pohlepni lovci, temveč bodo do narave odgovorni. Pazijo naj, da bo okolje zdravo in nedotaknjeno ter bo dajalo prijazne življenjske razmere tudi našim zanamcem.“

Obisk pri prizadetih

28. marca popoldne je Janez Pavel II. obiskal institut don Guanella v Rimu, kjer je v oskrbi 260 bolnikov, starčkov in invalidov od 17. do 80. leta. V zavodu pa pregledujejo in zdravijo tudi številne invalidne otroke do 14. leta. Janez Pavel II. je osebjem inštituta priporočil, naj z vsemi razpoložljivimi sodobnimi sredstvi bolnikom lajšajo življenje in čimbolj razvijajo njihove človeške zmožnosti.

Srečanje s francoskimi škofi

18. marca se je Janez Pavel II. sestal s francoskimi škofi iz zahodne Francije. Dan prej se je pogovarjal z vsakim posebej. Pri skupnem srečanju je izrazil zaskrbljenost in upanje na izbolj-

šanje pastoralnega stanja v Franciji, ki trenutno ni nič kaj zavidljivo.

Papež je spomnil na razkristjanjevanje, ki je zajelo del francoskih vernikov, posebno mlade. Kaže se v pomanjkanju vere, opuščanju maše, spovedi, zamenjarjanju verouka in pomanjkanju duhovnih poklicev. Škofom je povedal, da so poklicani v ljudeh buditi željo po božjem, po moralnih in duhovnih vrednotah ter velikodušnosti.

Škofom je priporočil, naj bolje pripravljajo liturgične slovesnosti. Skrbneje naj se oprimejo kateheze, vzgajajo dobre katehiste in skrbijo za katoliške šole. Naj ne pozabljajo na laike, saj jih je treba tako vzgojiti, da bodo sposobni skupaj z duhovniki deliti odgovornosti znotraj cerkvenega občestva.

Velika noč v Rimu

Papež Janez Pavel II. je obrede velikega tedna obhajal v bazilikah sv. Petra in sv. Janeza v Lateranu. Na veliko nedeljo pa se je pojavil na balkonu nad vhom v baziliko sv. Petra, da bi svetu povedal svojo velikonočno hvalnico. Na Trgu sv. Petra se je zbralo nad 200 tisoč ljudi. Velikanska množica — tolikšnih množic Rim ni videl vse od svetega leta — je z navdušenjem sprejela njegove ohrabrujoče besede.

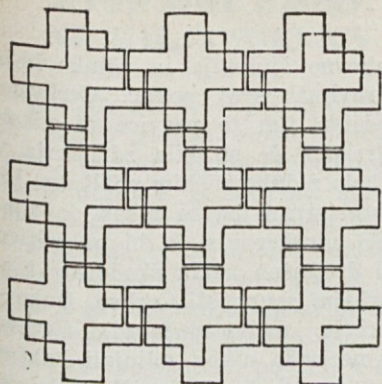
Obrede velikega tedna je papež začel z blagoslovom zelenja na cvetno nedeljo pod obeliskom

sredi trga, nato pa se je razvil sprevod v baziliko sv. Petra. Homilijo je sv. oče posvetil vprašanju sprave z Bogom. Nato se je ozrl še na položaj v nekaterih delih sveta. Na prvem mestu je omenil zaskrbljujoč položaj v Palestini.

Mašo posvečenja olj na veliki četrtek dopoldne je papež daroval v baziliki sv. Petra z 2000 duhovniki, ki živijo v Rimu. Olja je prineslo na oltar 40 diakonov različnih narodnosti. Duhovnikom je papež govoril o njihovem poklicu. Večerno mašo je opravil v baziliki sv. Janeza v Lateranu. Noge je umil 12 starčkom iz najrevnejših rimskih domov za ostarele. V govoru je razmišljal o božji ljubezni. Med mašo je obhajal veliko bolnikov.

Na veliki petek je poldrugo uro spovedoval v baziliki sv. Petra. Večerno bogoslužje je tudi opravil v baziliki sv. Petra. Največja cerkev je bila napolnjena do zadnjega kotička. Prisoten je bil tudi diplomatski zbor, akreditiran pri apostolskem sedežu. Splošne molitve za vse potrebe so molili v 10 jezikih. Po češčenju križa in obhajilu so verniki v zbranstvi in molku zapuščali baziliko.

Za križev pot se je zbralo v Kolosej več deset tisoč ljudi. Mondovizija je molitev križevega pota prenašala v 24 držav. Papež je nosil križ vseh 14 postaj: 5 v Koloseju, druge zunaj, zadnje na Palatinu. Pred vsako postajo je papež napravil kratek u-

vod in povedal namen, za katerega naj bi predvsem molili pri tej postaji. Tako so molili za krivično obsojane, za tiste, ki jim krivično kratijo človekove pravice, za tiste, ki jih preganjajo zaradi vere, za vse matere sveta, za velikodušne pomočnike v trpljenju, da bi ljudje pokazali pristen krščanski obraz, za ugrabljene, za edinost med Cerkvami, za zatirane narode, za lačne, za begunce, za brezposelne, za žrtve krivic in terorizma in nazadnje, da bi vsi ljudje odkrili, da so bratje v Kristusu.

Velikonočno vigilijo je papež začel v baziliki sv. Petra ob 10 zvečer. Med obredi je papež krstil, obhajal in birmal 26 katehumenov iz 15 držav: med njimi so bili Italijani, Francozi, Nemci, Romuni, Rusi, Kitajci, Korejci, Japonci, Kanadčani in več Afričanov. Govoril je o Kristusovem grobu, ki označuje veliko soboto, ter o božanski moči vstajenja — znamenju velike noči.

Slovesno velikonočno mašo je papež daroval na Trgu sv. Petra ob desetih. Prenašala jo je Mondovizija. Trg je bil nabito poln, obhajilo je delilo 150 duhovnikov. Po maši se je papež spustil med ljudi in se dolgo zadržal pri bolnikih.

Malo kasneje se je pojavil na osrednjem balkonu nad vhomom v baziliko. Osrednjo misel je posvetil spravi med ljudmi v Kristusovem imenu. Na koncu je voščil velikonočne praznike. Za slovo je pihalna godba italijanskih karabinjerjev zaigrala papeško himno. Množico so ocenjevali na 200 tisoč, nekateri celó na 300 tisoč.

V svojem velikonočnem govoru je papež zaskrbljeno omenil vojno med Iranom in Irakom in še posebej spor med Argentino in Anglijo zaradi Malvinskih otokov, ki jih je Argentina 2. aprila zasedla, ker dolgotrajna pogajanja dejansko niso privedla nikamor. Papež je opozoril, da spor grozi prerasti v oborožen spopad s strahotnimi posledicami, zato je obe strani iskreno prosil, naj iščeta pravične in mirne rešitve.

Najbolj cenjene osebnosti na Japonskem

V preteklem letu so bile na Japonskem najbolj cenjene naslednje osebnosti: na prvem mestu je papež Janez Pavel II., na drugem voditelj poljskega sindikata Solidarnost Lech Walesa in na tretjem misijonarka s. Terezija iz Kalkute.

SMERNICE ZA DUHOVNIŠKA DRUŠTVA

RIM, 8. marca — Javnost je zelo pozorno sprejela včerajšnjo izjavo kongregacije za duhovnike, ki govori o duhovniških združenjih in društvih. V sami izjavi sicer ni nikjer nobenega imena društva ali gibanja — gre torej le za načelne smernice, pač pa so nekateri predstavniki kongregacije za duhovnike navajali tudi imena. V večini primerov gre za duhovniška združenja v Vzhodni Evropi, Latinski Ameriki kakor tudi za nekatere skrajne teologe v Zahodni Evropi.

Z duhovniškim poklicem so nezdružljiva in zato duhovnikom prepovedana vsa tista društva in združenja, ki imajo politične cilje, pa čeprav se predstavljajo prikrita s plaščem dobroteljnosti in humanizma. To je eno prvih načel izjave kongregacije za duhovnike. Na drugem mestu je prepoved tako imenovanih „duhovniških sindikatov“, se pravi poklicnih združenj duhovnikov, ki bi gledali na škofe kakor na nekakšne delodajalce, kar bi nasprotovalo hierarhični ureditvi Cerkve.

To bi bila v kratkih besedah vsebina izjave kongregacije za duhovnike. V nadaljevanju utemeljuje ta stališča, hkrati pa prepušča škofom zadnjo besedo glede duhovniških društev in združenj.

V izjavi tudi beremo, da so že od najstarejših časov duhovniki čutili potrebo po združevanju, da so skupaj s sobrati mogli poglobiti

duhovno življenje in učinkoviteje opravljati svoj poklic. Cerkveno vodstvo jim te pravice ni nikoli odrekalo, če so bila združenja v skladu z duhovniškim poklicem. Po drugi strani pa ni nikoli dovoljevalo združevanja, ki bi na takšen ali drugačen način škodovalo hierarhični skupnosti Cerkve. Duhovniki in „drugi služabniki Cerkve se ne bodo nikoli udinjali kakšni čisto zemeljski ideologiji ali dejavnosti, temveč se bodo kot pastirji Cerkve in oznanjevalci evangelija popolnoma posvetili delu za rast skrivnostnega Kristusovega telesa“.

Časopisi so kratko izjavo kongregacije za duhovnike, ki jo je podpisal njen prefekt Silvio Oddi, na različne načine komentirali. Italijanska Repubblica piše na primer: „Čeprav imena niso navedena, so zdi, da izjava meri na združenja v Vzhodni Evropi. V krogih kongregacije za duhovnike smo slišali imena kot Krščanska sadašnjost v Jugoslaviji, Pacem in terris na Češkoslovaškem, Pax na Poljskem ter vrsto organizacij v Latinski Ameriki. V Jugoslaviji je Krščanska sadašnjost od države priznana kakor druga strokovna društva, škofje pa je niso priznali...“

Kakor sledi iz časnikarskih poročil, naj bi nekatera imena navajal sam predstojnik kongregacije za duhovnike kardinal Oddi, ven-

NOVI ZAKONIK CERKVENEGA PRAVA NI BIL IZDELAN ZA ZAPRTIMI VRATI

Predstojnik Inštituta za cerkveno pravo graške univerze univ. prof. dr. dr. Hugo Schwendenwein pravi k sedanjemu stanju del na cerkvenem zakoniku:

Potreba, da bi uredili različne stvari cerkvenega življenja, je vodila k prizadevanju, da bi te cerkvenopravne določbe, kolikor veljajo za vso Cerkev, povzeli v eni knjigi, namreč v zakoniku latinske Cerkve. Tako je bil leta 1917 po 13-letnem pripravljalnem delu objavljen Codex Juris Canonici (Zakonik kanonskega prava). Spričo mnogih sprememb v času od izida so bile potrebne tudi številne spremembe cerkvenega prava. Dne 25. 1. 1959 je papež Janez XXIII. hkrati z napovedjo vesoljnega cerkvenega zbora napovedal tudi prenovo cerkvenega prava. V ta namen ustanovljena komisija (1963) je najprej počakala na konec vesoljnega cerkvenega zbora, da bi lahko novo pravo oblikovalo iz duha in po načelih II. vatikanskega koncila. Tik pred koncem koncila, 20. 11. 1965, se je uradno začelo delo komisije. Škofovska sinoda 1967 je

potrdila 10 načel za reformo cerkvenega prava. Ta med drugim merijo na močnejše pravno varstvo posameznika, na večjo uveljavitev lastnih razvojnih možnosti delnih Cerkva (škofij), bistveno poenostavitev kazenskega prava in na rešitev mnogih vprašanj, ki so v zvezi z močnejšim poudarjanjem misli o božjem ljudstvu. Nato je komisija, potem ko si je izbrala za svetovalce (konzultorje) strokovnjake iz vsega sveta, v različnih delovnih skupinah izdelala k posameznim pravnim področjem kodeksa osnutke, ki so bili za daljšo dobo (pogosto podaljšano za eno leto) poslani v presojo škofovskim konferencam, kanonističnim fakultetam in različnim drugim ustanovam. Škofovske konference so se pri tem posluževale tako cerkvenopravnih kot tudi pastoralno-teoloških, liturgičnih in drugih strokovnjakov, tako da je sodeloval širok krog oseb. Razen tega je komisija v reviji „Communicationes“ — izdajala jo je sama, izhajala pa je polletno — v presledkih objavljala delne osnutke novega CIC (Corpus Juris Canonici) in celo poročila o svojih zasedanjih. Vsakdo je lahko vse to bral, in v revijah so bili številni članki ter med zainteresiranimi široka diskusija o mnogih delnih področjih reforme cerkvenega prava.

.....
dar je v naslednjih dneh imena izpuščal. Zadnje besedo bodo imele škofovske konference. Le-te bodo presojale tudi o tistih družtvih, ki se ukvarjajo s kakšno drugo dejavnostjo.

Sveti Frančišek Asiški in naš čas

Letos mineva 800 let od rojstva sv. Frančiška Asiškega (1182—1226). Različna zborovanja in posvetovanja, izdaje del o svetniku, romanja v Assisi in verski shodi bodo počastili veliki jubilej in skušali svetnika tudi približati našemu času in človeku. Frančiška Asiškega časti sicer veliko ljudi, številne so redovne družine in ustanove, ki se ponašajo z njegovim imenom, njegov pomen za naš čas pa nam je najbrž še premalo znan.

Spodbude za Frančiškovo leto

Sveti oče Janez Pavel II. je zborovalcem na evropskem srečanju frančiškanske mladine v Assisiju in Rimu v začetku oktobra lani v radijski poslanici postavil pred oči

Leta 1980 je komisija na podlagi delnih osnutkov in pripomb k le-tem izdelala celotni osnutek novega kodeksa, ki je bistveno krajši kot ta iz leta 1917.

Ta osnutek je bil na podlagi predstavnostnih kardinalov in škofov komisije, ki so s svoje strani seveda zopet pritegnili strokovnjake, ponovno izboljššan (zasedanje oktobra 1981) in po vključitvi izboljšav predložen svetemu očetu.

To delo je torej nastalo ob sodelovanju mnogih iz vsega sveta in vsem zainteresiranim je bila dana možnost, da vplivajo nanj.

posebno en vidik na Frančišku: njegovo veliko ljubezen do Cerkve. Med drugim je rekel: „Sporočilo serafinskega brata Frančiška je globoko evangelijsko, zato je še vedno zgovorno in polno naukov.“

Vrhovni predstojniki Frančiškoveh redov so v skupni okrožnici frančiškanskim družinam opozorili na to, kako nam je sv. Frančišek vzor za naše razmerje do Boga, do človeka in do stvarstva. Okrožnica ima za naslov sporočilo sv. Frančiška svojim bratom nekaj dni pred smrtjo: „Jaz sem svoje izpolnil; naj vas pouči Kristus, kar morate izvršiti vi.“

Tudi tedanji generalni tajnik OZN Kurt Waldheim je ob začetku jubilejnega leta izdal poslanico, v kateri pravi, da bi ta 800-letnica morala biti za nas vse novo navdihnjenje. Frančišek je s svojim naukom postal simbol miru. Njegovo sporočilo odmeva v nekaterih najvišjih idealih Ustanevne listine Združenih narodov, katera je bila podpisana v mestu, ki ima ime po njem — San Franciscu. „Oznanjal je mir med vsemi ljudmi. Danes Združeni narodi delajo za mir in za razorožitev po vsem svetu. Razglašal je ljubezen in spoštovanje do narave in vseh živih bitij. Združeni narodi delajo za varstvo in zaščito narave po vsem svetu. Bil je svetnik ubogih. Združeni naro-

on začrtal,“ je zapisal Kurt Waldheim.

Frančišek, sin bogatega trgovca Bernardoneja, je doživljal svoje spreobrnjenje kot ujetnik v stolpu v Spoletu, kamor se je podal, da bi dosegel viteško čast. Tam je zaslišal glas: „Čemu hodiš h gospodu, ki je tudi sam hlapec? Zakaj ne greš h Gospodarju?“ Po dolgem in mučnem razmišljanju in iskanju v letih 1205—1209 je nazadnje odkril svojo pot. Bilo je na god sv. Matije, ko je v obnovljeni cerkvi Porciunkuli v Assisiju slišal pri maši odlomek iz Matejevega evangelija (10, 7—20), ki poroča o razpošiljanju apostolov. Gospod jim naroča: „Zastonj ste prejeli, zastonj dajajte. Ne jemljite si ne zlata ne srebra ne bakra v svoje pasove, ne torbe ne dveh sukenj ne obuval ne palice. Zakaj delavec je vreden svoje hrane... Glejte, pošiljam vas kakor jagnjeta med volkove...“ Odiomek Frančišku sicer ni bil nepoznan, vendar ga je zdaj popolnoma prevzel in povzročil popoln preobrat v njegovem življenju. Evangelij mu je bil odslej življenjsko pravilo. Sprejemal ga je vsega brez pridržkov ter ga umeval preprosto in brez predsodkov. S svojo doslednostjo je Frančišek učinkoval naravnost izzivalno: na eni strani je vzbujal odpor, na drugi pa so tišočci navdušeno šli za njim.

di si prizadevajo, da bi se končalo trpljenje milijonov človeških bitij... Treba bo še veliko storiti, preden se bo uresničila zamisel sv. Frančiška o miroljubnem, pravičnem in urejenem svetu. Ko se spominjamo njegovega rojstva, združimo vse sile duha in srca, da bi napredovali po poti, ki nam jo je

Bog je oče

Dobro znana je Frančiškova ljubezen do božjega Sina, ki je za nas

postal človek. V Grecciu je za božič leta 1223 postavil žive jaslice in kot diakon med mašo ves gajnjen pel božični evangelij. Njegove misli so bile neprestano pri Križanem, katerega rane so mu bile vtisnjene na gori La Verna. A izhodišče in temelj vse njegove pobožnosti je bilo v spoznanju, da je Bog naš oče. Odtod je črpal ves svoj pogum in svojo moč, odtod je izvirala njegova vseobsegajoča ljubezen. Bog je stvarnik in oče vseh stvari! Ob tem spoznanju je strmел nad svetom in nanj gledal z novimi očmi. Vse stvari so mu bile kot otroci, ki prihajajo iz hiše dobrega Očeta, zato jim je šel naproti z zaupanjem. Ne vsaki strani je videl pečat božje ljubezni in dobrote. Zato je doživljal Boga, ljudi in stvari z najbolj sončne plati.

Brat med brati

Iz spoznanja božjega očetovstva je Frančišek gledal na ljudi kot na brate in sestre med seboj, ker imamo vsi skupnega Očeta. Svojim bratom veleva v prvem Pravilu, naj nimajo nobene oblasti drug nad drugim, v skupnosti naj opravljajo le različne službe.

V njegovem času je bilo povsod polno razprtij, ki so povzročale neprestane oborožene spopade. Frančišek pa je svojim bratom prepovedoval nositi orožje. Ker je šlo za zelo veliko število laiških „spokornikov“ (tretjerednikov), je imela ta zahteva velike posledice za družbeno življenje. Frančišek

miru ni le oznanjal, ampak je zanj tudi delal. Nastopil je povsod, kjer je videl, da je ogrožen človek v svojem človeškem dostojanstvu. Pri tem pa je uporabljal najmočnejše sredstvo, ki spravlja sprte strani in more izravnati nasprotja, to je ljubezen. Računi, ki jih poravnava jo borožene revolucije, vojne in nasilje, nikoli niso v celoti poravnani. Sila rodi silo, sovraštvo razplamti sovraštvo in ta krog zla lahko prebijemo samo z ljubeznijo, kakor nas uči Kristus. Pravi Kristusov učenec mora na pomoč tlačenim, zatiranim in ogroženim in ne sme ostati brezbrizen, pa naj gre za kogar koli brez razlike. Ljubezen mora biti na delu povsod, zdaj in takoj. Ne more biti z ubogimi in zatiranimi, kdor ni proti revščini in zatranju.

Frančiškovo oznanjevanje evangelija ni poznalo niti sence nasilja, saj je vedel, da nihče ne more verovati in ljubiti prisiljen. Na občnem zboru v Assisiju je bratom govoril: „Če s svojimi usti oznanjate mir, ga morate tem bolj nositi v svojem srcu... Nihče naj se zaradi vas ne jezi. Mi smo poklicani, da zdravimo ranjene.“

Dragi bratje in sestre! V pismu Korinčanom beremo besede sv. Pavla: „Bodite moji posnemovalci, kakor sem jaz Kristusov“ (1 Kor 11, 1). Prav te besede nam ponavlja tudi sv. Frančišek Asiški. On je bil izreden Kristusov posnemovalec. Skušajmo v tem Frančiškovem letu čim bolj spoznati življenje in duha tega tako privlačnega

PADEC, ZAZNAN OD VSEH POTRESOMEROV

Izgnanstvo.

Človek ima vtis, da je današnja teologija spravila to besedo v nekakšno pojmovno konfinacijo. Človek bi skoraj rekel, da se besede izgnanstvo sramuje. Danes tvegaš s to besedo spotiko celó med kristjani, kaj šele med drugimi. Ali ni to toliko kot mahati pred modernim prometejskim človekom z diplomo alienacije?

Toda nad to besedo se lahko spotika le hinavščina, v katero je 20. stoletje zakopano. Vzemi-mo samó njegovo filozofijo.

Marxu je ta naš svet tako malo domovina, da kliče nanj požar revolucije. Nietzsche se čuti v njem tako malo doma, da ga hoče obrniti kakor nogavico, v prevrednotenju vseh vrednot. Camus se tako malo naslaja v njegovih pernicah, da mu meče v obraz en sam izraz: revolt. Svet mu je absurd, s tekočo besedo nor. In nor je za vso moderno umetnost, od Kafke do Becketta. Skratka, za filozofijo in za umetnost 20. stoletja je ta naš svet več kot izgnanstvo, je izziv, je absurd. Človek 20. stoletja ga do prenasičenosti proglašá za domovino Nesmisla. In kristjan naj bi se sramoval oznake, ki je, v celoti vze-

to, manj ekstremistična, bolj racionalna in tudi bolj gosposka? Moderni človek je še enkrat zavrnil kruh, da se je sklonil nad otrobi.

Saj izgnanstvo navsezadnje ne izključuje neke ljubezni do vsega, kar je z njim v zvezi. Ob zavesti, da izgnanstvo lahko že tu prezidavaš v domovino, dopušča celó navdušenje, da staro zemljo že tu preoravaš v novo, da na neki globlji ravni v Novem pravzaprav že si...

A vendar — ali je tam za ločnico gorskih sinjin res ostalo prav vse, kar je bilo tam v opoj človeku? Nista Adam in Eva pretihotapila tostran prav ničesar? Ali res klije tu samo vijoličasta rast izgnanstva? Ali pa se je kaj le prikradlo od tam do nas? Se je kaj tistega edenskega gozda obletelo tudi v to naše ozračje? Ali res ni od tam niti daljnega nočnega soja? So prav vse štiri reke utihnile za nas? In jemo res samó znoj in grenkobo in nesmi-sel?

Ne.

Le komu niso vsaj od časa do časa darovani trenutki, ko se mu plezarija življenja razpre tudi v kakšen blažen razgled? Včasih je to že samó klic novih snegov skozi jutro iz gorskih daljav. Ali pogled na drevo v septembrski svetlobi, ovenčano s sadovi. Ali samo dih vetra, ki zaveje v tvojo trudnost vonj nočnih gozdov.

---

glasnika Kristusovega evangelija in ga čim bolj posnemati v njegovi ljubezni do Boga in do bližnjega. (Konec prihodnjič.)

Še višji trenutki so nam darovani: ko gledamo v oči ljubljene-
nemu bitju, ko se srečujemo s
pogledom z lastnim otrokom, ko
sedamo za nabit večer s prijate-
ljem, ko jemljemo v roke knjigo
pisatelja, ki ni zmožen greha pro-
ti resnici...

Da, neusmiljeni kerub je zagra-
dil vrata v Vrt s svojim ognje-
nim mečem, a neki usmiljen ve-
ter je potegnil čez nedosežni gozd
in nas milostno zasul s slutnja-
mi, ki so morda samó spomini...

„O Bog, saj je ta svet res sol-
zna dolina, pa mi vseeno nakloni
še nekaj let, ker je tako fletno
jokati v njej!“ Ko je Janez
XXIII. s svojim očarljivim smi-
sлом za humor citiral ta vzdih
stare ženice, je obenem nakazal
jedro enciklike, ki bi jo lahko bil
ta veliki optimist napisal o mo-
gočosti dejavnega krščanskega op-
timizma tudi v pogojih izgnan-
stva — optimizma, v katerega je
izzvenelo tudi sporočilo zadnje-
ga koncila.

Dejansko se nam krščanstvo
zarisuje kot uravnovešujoč bi-
vanjski pogoj: zakaj če se na eni
strani ne more navdušiti za neko
prividno imanentistično evforič-
nost, na drugi strani prav tako
odklanja tisto absurdno zanikanje
življenja, ki je zadnji evangelij
moderne filozofije in umetnosti.

Tako se nam zarisuje dvoje na-
sprotujočih si izhodišč in dvoje
nasprotujočih si pristankov:

Prisegajoč na človekovo onto-
loško nedolžnost, torej z zanika-

njem izvirnega greha, je moderno
prometejstvo pripeljalo človeka v
grozoto policijskih diktatur in v
občutje življenjskega absurda.

Brez lažnega filozofskega op-
timizma, izhajajoč iz položaja člo-
vekove podlosti in njegovega iz-
gnanskega pogoja, krščanstvo na-
sprotno vztraja na okopu neod-
tujljivega dostojanstva človeške
osebe ter absolutnega smisla člo-
veka in zgodovine.

Kdor bi hotel prebrati prav raz-
svetljujoč dokument o tem temelj-
nem razhajanju, bi moral samó
seči po žal premalo znani enci-
kliki Pija XI. Mit brennender
Sorge, izdani v obrambo nemške
Cerkve prav v tistih letih, ko je
bil hitlerizem že zagnan proti
svojemu peklenškemu zenitu.
Kakšna preroška neustrašenost v
času, ko je evropska diplomacija
ob prvih Hitlerjevih Panzerdivi-
sionen ledenela v eno samo pa-
nično kompromisarstvo! Kakšna
humanistična lucidnost v času, ko
je toliko evropskih miselnih ko-
rifej od Heideggerja do Gentile-
ja poklekalo pred beštijo! Ob e-
dinstvenem dostojanstvu tega do-
kumenta ti je jasno, kdo je v
tistih letih objektivno stal na
braniku človeka in civilizacije.

(Konec prihodnjič)

Alojz Rebula

Uči me, kaj je moja pot, da žviž-
gaje odvržem ves balast in se o-
premim z bistvenim, s palico in
brašnom.

Rebula

Koliko je človek vreden?

Ko smo bili še mladi, smo radi poslušali in brali pravljice in podobne zgodbe. Ena od teh je pripovedovala o cesarju, ki je nekje na potovanju prišel v mlin. Ne spominjam se več, kaj je bilo tam narobe, a cesar je zapovedal mlinarju, naj pride k njemu na dvor, kjer bo moral odgovoriti na neka vprašanja. Mlinarja je to seveda zelo skrbelo in se je potožil svojemu hlapcu. Ta se je ponudil, da gre namesto mlinarja k cesarju, in je šel. Eno od vprašanj, ki mu jih je cesar stavil, je

bilo, koliko ceni njega, cesarja. Hlapec je na to odgovoril: Nášega Gospoda je Judež prodal za 30 srebrnikov, vi ste prvi za Bogom, zato veljate 29 srebrnikov. Cesar je bil s tem in z drugimi odgovori zadovoljen in je gosta obdaril.

Mi pa z odgovorom mlinarjevega hlapca nismo in ne moremo biti zadovoljni. Za nas zgodba ni končana, odprto namreč ostane vprašanje, ne koliko je vreden cesar, marveč, koliko je vreden človek kot človek, vsak človek. V odgovoru mlinarjevega hlapca je dvoje sestavin, ki nas motita. Hlapec je cesarja ocenil po primerjavi z Jezusom Kristusom, njegovo ceno pa je označil v srebrnikih, torej v denarju.

Kdo bi si upal trditi, da je bila cena, ki so jo Judežu plačali za izdajo Jezusu prava? Če ni bila, kako moremo po njej določati ceno koga drugega? Pa tudi če bi bila pravična, kako moremo pravilno premeriti razmerje med Jezusom in cesarjem? Če hočemo kogarkoli pravilno presoditi, ga moramo soditi po tem, kar je on, ne po tem, kar so drugi. Proti temu pravilu neprestano grešimo: starši, ki karajo sina, ker da ni tako skrben in marljiv kot njegova sestra, ali hčerka, da ni tako mirna in vljudna, kot je sose-

dova; vsi, ko kakega pesnika preso-
jamo tako, da ga primerjamo z
drugimi, ali misleca tako, da išče-
mo, koliko so njegove misli v so-
glasju s tistim, kar so povedali
že drugi. Saj ima vsakdo pravi-
co, da svojo popolnost išče po
svoje, v skladu s svojimi možnost-
mi in svojim značajem. Nekdo ni
pravilno dober, ker je podoben ali
enak komu drugemu, marveč za-
to, ker je čimbolj to, kar on mo-
re biti. Neka pesem ni lepa za-
to, ker je podobna kateri drugi, in
misel ni resnična zato, ker soglaša
z neko drugo, lepi in resnični
sta zato, ker sta čim popolneje
zajeli in izrazili lepoto in resnič-
nost.

Še bolj krivo ravnamo, če v pri-
merjavi vzamemo za merilo svo-
je lastne vrline in popolnosti, ali
vrline in popolnosti, ki si jih pri-
pisujemo, čeprav jih morda niti
nimamo. Kolikokrat moremo vide-
ti, da nekaj zavračamo ali graja-
mo, ker je drugače, kot bi mi ho-
teli. Zlasti velja to pri presoja-
nju nazorov in mnenj: svoja ima-
mo za popolno in neomadeževano
resnico, tuja pa za kriva in zmot-
na le zato, ker ne soglašajo z na-
šimi.

Hudo zablodo pa zagrešimo tu-
di, če človekovo vrednost izraža-
mo v denarju. Kako bi mogel de-
nar pravilno izraziti in določiti
vrednost človeka? Res so nekoč
tako cenili, prodajali in kupovali
sužnje. Danes se nam v globini
duše upira, ko beremo o kupova-

nju in prodajanju nogometašev,
pa čeprav njihove cene ne ozna-
čujemo v pesih, marveč v dolar-
jih; morda še bolj zaradi tega.
Kaj se vendar pravi, prodajati in
kupovati ljudi, pa naj so to suž-
nji, nogometaši ali kdorsibodi?
Vsak od njih je človek in je zgre-
šeno že, ko mu določujemo ceno
v denarju, še bolj pa, ko zanj to
ceno plačujemo in si ga tako pri-
laščamo.

Razen tega: kaj pravzaprav
prodajamo in kupujemo, ko trgu-
jemo z nogometaši? Ali samo nji-
hove noge ali pa njihovo kljub-
sko in celo narodno pripadnost?
Koga tak nogometaš predstavlja,
za koga igra in zmaga? Za ti-
stega, ki ga je „kupil“? Koliko
je tedaj ta kupljena zmaga zma-
ga kluba ali dežele? Kaj je še
športnega v tem, da je nekdo do-
segel zmago z denarjem, s kate-
rim je „nakupil“ igralce po vsem
svetu? Ali oni tedaj ne zmagu-
jejo za denar, ki je bil izdan
zanje, in ne za klub ali deželo,
katerim so se prehodno pridruži-
li oziroma so bili pridruženi?

Blodno je ceniti v denarju, ko-
liko je človek vreden, še blodne-
je plačevati zanj (niti ne njemu)
vsoto, ki naj bi je bil vreden, in
si ga tako prilaščati. Če hočemo
vedeti, koliko je človek vreden,
bomo morali najti kako drugo
mersko enoto. Sploh pa, po čem
ali zaradi česa je človek vreden,
kolikor je vreden?

Vinko Brumen

Povezuje nas slovenska in božja beseda

„O, domovina! Ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama... Bogatejši so pač drugi jeziki..., ali slovenska beseda je beseda praznika, petja in vriskanja“ (odlomek iz Kurenta) Največji umetnik slovenske besede pisatelj Ivan Cankar je v artistično dovršeni obliki v teh vrsticah razkril globoko ljubezen, ki jo je čutil do materinega jezika. Čeprav je izbral tokrat kot literarno zvrst „starodavno pripovedko“, iz nje pronicajo globoka religiozna čustva Cankarjeve duše. Iz tega odlomka odseva subjektivno gledanje na Slovenijo. V spisu je jasno označil geografski okvir stvarjenja: „od štajerskih goric do strme kraške obale, pa od Triglava do Gorjanobale“. Tako lepi in svetli opis domovine bi lahko prenesli na katerokoli deželo na svetu. Vendar za Cankarja — kot za slehernega Slovenca — je pa razumljivo, da se te izbrane vrstice nanašajo na Slovenijo. Kajti med naravnimi danostmi, ki so soodločale življenjsko pot Ivana Cankarja, je bila med drugimi tudi oznaka, da je bil Slovenec.

Najpreprostejša analiza življenja naše izseljenske skupnosti v Argentini nas postavi pred dvojno vrsto okoliščin. Nekatere situacije

lahko spreminjamo, kar pomeni, da so v prvi vrsti odvisne od naših odločitev, ker spadajo v področje naše svobode. Druge okoliščine so nam pa bile določene po božji volji. Iz naše stvarnosti je razvidno, da si nismo izbrali zgodovinskega obdobja, v katerem naj bi delili s človeštvom skrbi, napor, težave in uspehe pri graditvi boljše bodočnosti. Kar nam je dano, je skoraj samo po sebi umevno, da sprejmemo in še več — da vzljubimo!

Nagel potek svetovnih dogodkov nam ne dopušča, da bi govorili le o zgodovinskem obdobju. Danes se čedalje pogosteje pojavljajo pojmi, kot so: zgodovinski trenutek, izziv časa, posodobljenje itd. Prehitre spremembe celotnega družbenega življenja zahtevajo, da tudi mi pogledamo na konkretno stvarnost sedanjega izseljenskega trenutka.

Naša skupnost vključuje člane, ki so se rodili v Sloveniji, in tudi tiste, ki smo se rodili na argentinskih tleh, a se čutimo po rodu Slovenci. Mlajše generacije se čutijo povezane s slovensko problematiko, kar pa pomeni, da se popolnoma ne istóvetijo s „pristnimi“ Argentinci, ker ohranjajo kot nekaj bistvenega slovensko identiteto, Slovenci emigrantj so pozitivno vključeni v življenje nove argen-

tinske domovine. Poudarjati to točko bi bilo odveč, dejstva sama so zadostna priča.

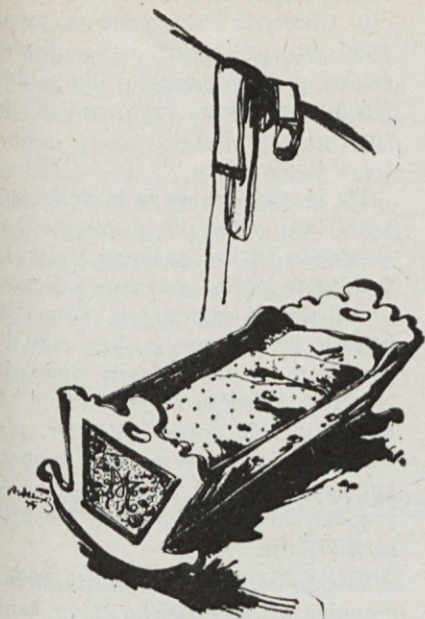
Člane naše skupnosti pa povezuje slovenski jezik — materinščina, saj drugače si ne bi mogli predstavljati dialoga, složnosti in razumevanja. Če se nismo asimilirali okolju, je to iz prepričanja, da imamo važno in svojsko poslanstvo.

Če naglašamo pomen slovenskega jezika, je zato, ker smo prepričani, da je vrednota — božji dar, katerega moramo ohraniti, obogatiti in posredovati bodočim rodovom. Povprečna miselnost današnjega sveta ni preveč naklonjena spoštovanju tistih vrednot, ki so bile svete za prejšnje generacije. Še tako bežen pogled v stvarnost te dobe nam razodeva, da za ljudi predstavlja smisel oz. nesmisel življenja samo tisto, kar se lahko ekonomsko vrednoti. Imamo občutek, da nekateri zanemarjajo slovenski jezik iz enostavnega razloga, da jim ni potreben za gmotni napredek — drugačne vrste rast jih pa ne zanima. Z drugimi besedami: opustitev slovenščine je eden izmed klavrnih in žalostnih obrazov materialistične in utilitaristične miselnosti. Verjetno bi bila prestroga in celo krivična sodba, če bi menili, da je odklanjanje slovenščine zavestno in premišljeno stališče. Vendar posledice brezbriznosti, lagodnosti in intelektualne lenobe so občutne in žalostne ter stalna skušnjava, v katero tudi mi premnogokrat zapademo.

Božja beseda nas vabi: „Bodite

popolni, kakor je popoln vaš Oče v nebesih“. Popolnost ali svetost pa ni neka abstrakcija, kakor tudi ni omejena le na določeno področje našega delovanja. Dovršenost človeka se nam tako predstavlja kot stalno izpopolnjevanje vseh naših talentov — brez izjem — s perspektivo presežnosti človeške narave. In eden izmed zaupanih talentov je materin jezik. Smiselna uporaba talentov se ne osredotoči na posameznika, ampak odseva v našem delovanju in vpliva na bližnjega. V koliki meri pa to velja za jezik v govoru ali pisani besedi, saj je najboljšo sredstvo povezave in razumevanja! S slovensko besedo izražamo misli in čustva. Uporaba slovenščine ima odločilno socialno razsežnost. Tako so čutili naši predniki, ki so v težkih zgodovinskih časih ohranili ljubezen do materinščine. Tesna povezava med slovenščino in krščansko vero je bila posebno v našem narodu izrazita oznaka: od misijonskega dela sv. bratov Cirila in Metoda do sedanjosti.

Vemo, da današnji družbeni položaj v Sloveniji ni naklonjen ohranjanju dediščine slovenskega jezika — nasprotno! Če opažamo življenje slovenskih emigrantskih skupnosti, raztresenih po zemeljski obli, in zamejske Slovence, tudi ne pridemo do razveseljivih zaključkov. Marsikaj lahko razumemo, čeprav ne moremo opravičiti, ker življenje emigranta v mestih in v razvitih državah teži k asimilaciji. A ni to edina in neizogibna

pot, zato lahko z optimizmom zagovarjamo integracijo priseljencev v novi domovini. Opustitev slovenskega jezika soupada — in to ni slučajnost — s propadanjem etičnega življenja. Tudi izpolnjevanje verskih dolžnosti postaja tedaj površno in formalno. Kar nam očitno priča, da izguba materinščine pomeni odtujenost, osamelost; in še težje postaja harmonično vživljanje v nove razmere. Realnost naše skupnosti je obetajoča, če jo primerjamo z razmerami drugod, je boljša kot v drugih državah. Vendar pa imamo vsi občutek, da nastopa neka prelomna doba emigracijskega življenja, ki bo rodila pozitivne ali pa negativne sadove v

narodnostnem in verskem življenju.

Današnja generacija obvlada slovenski jezik in se čuti povezana s slovensko skupnostjo. Preti pa nevarnost, da bi v mnogih primerih zanemarjanje materinega jezika, zgolj iz lagodnosti, pretrgalo člen v verigi slovenstva. Kdor zasleduje življenje drugih skupnosti, lahko vidi skoraj brezupno iskanje korenin tretje in četrte generacije, ki s tesnobo skuša ponovno pridobiti narodne in verske vrednote. Zaradi brezbržnosti in nepremišljenosti so jim jih zapravili njihovi starši.

Težko se bodo povezali s slovenstvom in kar je še bolj dramatično, da te praznine ne morejo nadomestiti. Takšne pojave bi lahko označili kot življenje ljudi v svobodi, ki pa niso vzgajali za svobodo, ki zahteva zglede, doslednost in odločnost. Bogastvo vere in jezika nam je bilo od Boga podarjeno. Ohranitev in bogatitev teh darov je pa odvisna od naše volje. Neki teolog je izjavil; kjer je ljubezen, postanejo odveč debate o tem, kaj je pravica. Lahko bi dodali: kjer je ljubezen do materinega jezika, je odveč stalno opozarjanje in opominjanje o rabi slovenščine v družini, po Domovih, med prijatelji. Ko bomo cenili slovenščino kot nenadomestljivo vrednoto, bomo občutili željo po čistem, bogatem in sodobnem slovenskem jeziku.

Lahko smo prepričani, da je velik del zasluge pri naših organizacijah, da se slovenščina ohranja

na taki višini. V tistih državah, kjer je slovenska emigracija zelo raznolika, kar se tiče svetovnih nazorov, kot na primer na Švedskem, je izumiranje slovenskega življa v tujem okolju neverjetno naglo in z negativnimi posledicami. V sami Ljubljani sem slišala pohvalo od znanega intelektualca, ki je odlično spričevalo za našo emigracijo: „Vesel sem obiska mladih iz Argentine, ker se čutijo Slovence. Vztrajajte, nadaljujte dosledno z vašim delom!“ Ali bo čez nekaj desetletij lahko še kdo ponovil takšne besede? Prepričani smo, da je to možno, vendar je pa odvisno od naše požrtvovalnosti.

Morda se bodo nekaterim mlajšim članom slovenske skupnosti zgoraj omenjene trditve zdele naivne, zastarele in podobno. Kdor pa od blizu zasleduje moderna znanstvena dognanja — posebno v družboslovju in dušeslovju — pa jo lahko opazil, da se čedalje bolj poudarja gojitev klasičnih vrednot, tradicije, zakoreninjenost v kulturo prednikov, raznolikost družbe itd.

Katoliška Cerkev po besedah sv. očeta Janeza Pavla II. poudarja pomen sleherne kulture in ohranjanje še tako manjšinskega jezika. Cerkveni pokoncilski dokumenti so bogati v takšnih izjavah. Prvi korak je bila uvedba bogoslužja v domačem jeziku. Lahko še omenimo razgledanost, ki jo odsevajo napotki za versko življenje emigrantov. Pravitako so bile zgodovinskega pomena izjave se-

danjega papeža na seji organizacije Unesco v Parizu dne 3. junija 1980. Ob tisti priložnosti se je zavzel za pravice posameznikov, družin in narodov na vzgojnem in kulturnem področju.

Do II. vatikanskega koncila smo katoličani vedeli, da je branje božje besede del krščanskega življenja, vendar ta način povezave z Bogom ni bil dovolj poudarjen. Temeljito branje sv. pisma je bila oznaka predvsem protestantskih vernikov. Na tem področju se je stališče katoličanov zelo spremenilo. Sv. pismo je bilo ponovno ovrednoteno kot božja beseda; živi Bog se je razodel človeštvu kot Pot, Resnica in Življenje.

Branje božje besede ni nikakršen monolog ali znanstveno čtivo, temveč dialog med Bogom in človekom — molitev. Božja beseda ima silovito moč za spreobrnjenje v novega človeka — drugega Kristusa.

Verska literatura je obširna, bogata in posodobljena — tudi v slovenskem jeziku. Nudi nam priložnost doraščanja v krščansko osebnost. Vera je predvsem milost, ne pa filozofija, vendar je poznanje krščanskega nauka obvezno za vsakega katoličana. Kolikokrat nimamo odgovora na verske dvome in težave bližnjega, ker smo ostali v verski izobrazbi na stopnji ljudskošolskega učenca! Cerkveni dokumenti vsebujejo aktualne in pereče teme ter nam nudijo vpogled v socialni nauk Cerkve. Morda so verniki prva leta po koncilu z več-

jo pozornostjo zasledovali tovrstno branje kot ga pa danes.

V naši preteklosti imamo, hvala Bogu, mnogo zglednih primerov, ki nam bi lahko postali kaŕipot in vzorec glede ljubezni do materine in boŕže besede. Eden izmed takih moŕ je bil ŕkof Anton Martin Slomŕek, katerega 120-letnico smrti praznujemo ravno v tem letu. ŕivel je v dobi, ki je bila teŕka in usodna za slovenski narod. Takole je govoril Slomŕek koroŕkim Slovence m leta 1834:

„Slovenski starŕi, ki znajo slovensko, pa svojih otrok slovenskega jezika ne uŕijo, so nehvaleŕni hiŕniki, saj pripravijo svojim otrokom drago domaŕo reŕ, slovenski jezik, ki so jim ga izroŕili njihovi dedje. Kdor svoj materin jezik pozabi, malopridno zakoplje svoj talent; Bog ga bo nekoŕ terjal zanj. Materin jezik je najdraŕja dota, Skrbnó smo ga dolŕni ohraniti, olepŕati in svojim mlajŕim zapustiti“.

Katica Cukjati

Kratka zgodovina Slovencev

USTOLICEVANJE KOROŕKIH VOJVOD

a. Ustoliŕevalni obred

Vse do zaŕetka 15. st. je bil zvezan nastop koroŕkega vojvode z obredom, ki ga takratna Evropa ni poznala nikjer drugje. Prvi del ustoliŕenja se je viŕil pri kneŕjem kamnu pri Krnskem gradu na Gosposvetskem polju in je bil neposredni dediŕ starega, seveda v marsiŕem spremenjenega obreda. Le kneŕji kamen kot simbol oblasti na Koroŕkem, kosez kot ustoliŕevalec, vojvoda, kmeŕka obleka in slovenŕina kot obredni jezik veŕejo obe obliki obreda med seboj. V podrobnosti pa je bila nova oblika obreda leta 1286 naslednja: Ustoliŕevalec (najstareŕji moŕki ŕlan rodbine „vojvodskega“ kmeta

iz Blaŕnje vasi) priŕakuje novega vojvodo sedeŕ na kneŕjem kamnu v pozi sodnika, obleŕen v kmeŕko obleko. Ob njem stoje sodni pomoŕniki („prisedniki“) in ljudstvo. Pred njega pride v kmeŕko obleko preobleŕeni vojvoda, ki vodi z eno roko marogastega bika, z drugo kobilu enake barve. Spremljata ga na vsaki strani po dva gospoda, obredu pa morajo prisostvovati tudi vsi drugi koroŕki fevdalci. Vojvodovim spremljevalcem zastavi ustoliŕevalec v slovenŕini nekaj vpraŕanj o vojvodi, na katera mu morajo odgovoriti v istem jeziku.

Na prvo vpraŕanje, kdo prihaja, so ustoliŕevalcu odgovorili, da je to vojvoda. Nato je vpraŕal, ali je vojvoda praviŕen sodnik, ali skrbi za blagor deŕele, ali je svobodnega stanu in ali spoŕtuje in brani pra-

vo in krščansko vero. Odgovorili so mu, da vse to je in bo. Končno je vprašal ustoličevalec še, s kakšno pravico ga more vojvoda odstraniti z njegovega sedeža, na to je dobil odgovor, da bo v zameno dobil 60 denarjev, obe vojvodovi živali, vojvodovo kmečko obleko, njegova hiša pa da bo osvobodjena dajatev. Nato je kosez rahlo udaril vojvodo po vratu (ali licu), mu naročil, naj bo dober sodnik, zapustil kamen in se polastil obeh živali. Ko je vojvoda zasedel knežji kamen, je moral priseči na deželni mir in da bo pravično sodil, kar je pokazal tudi simbolično s tem, da je zavihtel meč na vse strani sveta. Nato je vojvoda izpil iz kmečkega klobuka še požirek mrzle vode, s čimer je bil obred pri knežjem kamnu zaključen.

Po koncu te prve svečanosti se je napotil vojvoda — še vedno v kmečki obleki — v gosposvetsko cerkev, kjer je v navzočnosti koroških prelatov in opatov opravil krški škof mašni obred in nato vojvodo blagoslovil. Šele po koncu cerkvenega obreda je vojvoda odložil kmečko oblačilo. V slavnostni obleki se je odpravil k obedu, pri katerem so opravljali svojo službo že imenitniki dvornih uradov. Po obredu je vojvoda odšel na Gosposvetsko polje, kjer je na vojvodskem stolu sedeč sodil o predloženih mu zadevah in podeljeval fevde ter sprejemal poklonitve svojih vazalov.

To obliko obreda in njegovo vlogo ob nastopu novega vojvode poz-

namo iz poročil ob ustoličenju vojvode Majnharda Tirolskega, 1. septembra 1286. Na obred, s katerim je koroški vojvoda sprejemal oblast v deželi, spominjata torej dva kamnita sedeža, ki sta bila s tem obredom zvezana.

b. Upor pod vodstvom

Ljudevita Posavskega in posledice za Slovence

Prvotno je šlo pri ustoličevanju ob Krnskem gradu za umeščanje lastnih slovenskih knezov. Tako je v zgodovinskih virih slovenski knez Borut okoli leta 738 imenovan „vojvoda Karantancev“. Zaradi sodelovanja Slovencev pri uporih Ljudevita Posavskega proti Frankom so izgubili Slovenci v Karantaniji l. 820 svoje domače kneze. Slovenskega kneza je zamenjal frankovski grof. Vendar so vojvodi tudi v bodoče prevzemali skozi več stoletij oblast simbolično od slovenskega ljusdta, ki ga je predstavljal kmet ustoličevalec iz koseske rodbine.

Nemški cesar Oton V. je ločil Karantanijo od Bavarske ter jo dvignil l. 976 v samostojno vojvodino Koroško. Vojvodska oblast je postala nato l. 1077 dedna v eppensteinski in l. 1122 v spanheimski grofovski družini, dokler ni bila prenesena v poznem srednjem veku l. 1365 na Habsburžane. Kot zadnji koroški vojvoda se je dal ustoličiti slovenskemu kmetu 18. marca 1414 Ernest Železni. (Po Inzkovi Zgodovini Slovencev)

V družini skoraj vsi naši ljudje govorijo slovensko, tudi mlajši. Čeprav smo imeli lepe domače izraze za razne dele hiše in predmete v njej, jih zdaj že izpodrivajo španski, večinoma brez potrebe, saj ne gre vedno za novosti.

Tako smo se na primer že kar navadili reči *frente* in *contrafrente* in skoraj pozabili na **pročelje** in **začelje**. Ti dve besedi sta izpeljani iz izraza **čelo**, ki se včasih rabi tudi v pomenu pročelje, navadno pa pomeni (pri stavbi) trikotni vrh stene pod streho=**zatrep**. Namesto pročelje včasih slišimo ali beremo **lice**, **fasada** (italijansko-francoska tujka) in **ospredje** (ta izraz je že starinski v tem pomenu, kot ugotavlja SS KJ).

Beseda **streha** je znana vsem (**krov** je že zastarel), manj pa **enokapna** in **dvokapna streha**=**enokápnica**, **dvokápnica**. **Kap** (2. sklon: kapa) pomeni najprej najnižji rob strehe, s katerega kapa voda ob dežju. Potem je beseda dobila širši pomen: del strehe, ki sega čez zunanjo steno. Soznačnice (*sinónimos*) za drugi pomen: **napušč**, **pristrešek**, **zastrešek**, **podkápje**. Ali nam je potreben alero spričo tolikšnega besednega bogastva? **Nadstrešek**=majhna streha nad kakim delom stavbe ali pred njim (npr. vhodni-, balkonski-). **Ostrešje**=nosil-

no ogrodje strehe (redko se rabi tudi v pomenu napušč). **Pristrešje**: stranska, prednja streha; **Sleme**=vrhnji rob ostrešja in greda, na kateri slone in se sklepajo lémezi. (**Slemenišče**=vrh strehe; **sleménska črta**. **Lémez**=**škarnik** = **špérovec** (špirovec) = glavno tramovje, ki veže sleme s kapom. **Strésnik**=strešna opeka. **Podstrešnica** = podstrešna soba (dovoljena je tudi francoska tujka **mansarda**). (**Strešni**) **čop**=trikotni prirezani konec sleména pri dvokápnici.

(Kapni) **žlebovi**, odtočni žlebovi, **dimnik**, ki ima včasih **dimolóvec**, **strelovod**, **vétrnica**, (ki kaže smeri vetra), **petelin**. Vse to vidimo na strehi.

Še nekaj besed za konec: **ptomol** (l se izgovarja kot l)=betonska ali lesena konstrukcija, ki **molí** vodoravno iz zidu (v pristanišču=*muelle*); **prihišje**=stransko poslopje; **zahišje**=prostor za hišo; **predzidek**=majhna zidana ploškev (navadno pred vhodnimi vrati); **podzidek**=spodnji (ojačeni) del zidu; **nadzidek**=zgoraj dodan del zidu (za okras); izboklina na zidu; pozneje dograjen zgornji del stavbe; **prizidek**; **krilo**=stranski del stavbe (navadno oblikovno zaključen); **mednadstropje**=entrepiso; **podpritičje**=*subsuelo*; **visoko pritličje**.

Simon Rajer

Za mladino

ŽIVLJENJSKA NAČELA

Spoštovanje božjega imena

Bog je naš Stvarnik in Oče, zato nam mora biti njegovo ime sveto, na kar nas opominja 2. božja zapoved.

Božje ime častimo, ko ga spoštljivo izgovarjamo in ga ne kličemo brez potrebe; ko ga kličemo pri zaobljubi in prisegi.

Varujemo se nespoštljivega izgovarjanja božjega imena in drugih svetih oseb. Posebej se varujemo bogokletstva, ki je zaničljivo izgovarjanje svetih imen.

Navaden kletev je, če sebi ali bližnjemu želimo kaj hudega, kar je greh zoper ljubezen.

Zaobljuba

Zaobljuba je Bogu dana obljuba, s katero se pod grehom zavežemo, da bomo storili kako moralno dobro delo. Navaden sklep ni obljuba.

Javna zaobljuba je tista, ki jo naredimo pred zakonitim cerkvenim predstojnikom in jo ta sprejme. To prihaja v poštev zlasti pri redovnikih. Zasebne so vse druge zaobljube, ko jih naredi človek sam za sebe. Zaobljuba veže pod grehom za izpolnitev, malim ali velikim, kakor smo se zavezali.

Zaobljuba je veljavna, če smo jo storili premišljeno in svobodno in če imamo pravico obljubiti. Otrok na primer ne more obljubiti miloščine iz očetovega denarja.

Zaobljuba preneha, če je kdo brez lastne krivde ne more izpolniti (na primer izgubi premoženje za zidavo cerkve; zbolí in tako ne more peš romati v Luján); če jo razveljavi tisti, ki ima oblast nad zaobljubiteljem (starši nad otrokom); če jo cerkvena oblast spremeni ali razveže.

Prisega

Prisega je kicanje Boga za pričo, da je res, kar govorimo, ali da hočemo izpolniti, kar obetamo. Potreben je namen in primerna beseda, na primer: „Bog mi je priča!“

Prisega je dovoljena, ker častimo Boga s klicanjem za pričo. Biti pa mora seveda res, kar govorimo, in imamo razlog za prisego ter smemo povedati, kar govorimo. Prisega se pred sodiščem, pred sprejemom nekaterih služb, ob vstopu v

vojsko. Prisega brez potrebe je mali greh. Kriva prisega, ko kličem Boga za pričo laži, je smrtni greh. Obljuba, dana s prisego, veže pod smrtnim grehom, razen če gre za majhne reči.

Kdor bi s prisego obljubil kaj nedovoljenega, naredi smrtni greh, obljuba pa je neveljavna in je ne sme izpolniti. Obljuba, dana s prisego, ne velja, če se razmere spremenijo ali če nas odveže cerkvena oblast.

Anton Orehar

PREDEN BO PREPOZNO (VI.)

Mladim v premislek — zabave in ples

Nihče ne dvomi o napredku v vseh pogledih. Mnogi ga na žalost jemljejo kot nekaj, s čemer se da izbrisati ali pozabiti prejšnje stanje. Zgovoren primer so danes manjše družbe, ki se zberejo po naključju ali dogovoru: ta ali oni nosi stalno v žepu transistor, iz katerega skuša izvabiti najbolj kričečo muziko; drugi si skoraj izpraznijo žepe z nakupom zadnjih izdaj cassettes, seveda takih avtorjev, ki so najbolj „v modi“.

Napredek je tako škodljiv za ohranjanje razgovoru potrebnega časa; še bolj uničuje smisel za petje. Brez tega pa bo slovenske družbe konec. In s tem bodo zabave, bodisi v manjših bodisi v večjih družbah, zašle na običajno vršino, ki jo v domačem okolju morda ob-

sojamo, obenem pa sami nanjo drsimo.

Ne gre, da bi govorili o klasičnem primeru dvojne morale in tudi ne o svoje vrsti farizejstvu. Je pa brezpogojno nujno, da se spričo staršev zavedamo resnosti stanja in ga skušamo popraviti, vedno misleč na to, da bomo sami imeli — če Bog da — lastne otroke, ki jih bo treba vzgajati.

Kdor misli, da so dolge plesne obleke zrastle na tej strani Oceana, se moti. Tudi doma smo jih že poznali kakor ples — a plesa sta dva. Eden — lahko tudi brez dolgih oblek — z vsemi predpisi mednarodno sprejetega bontona: z navzočnostjo staršev, v primernih oblikah (brez kravaric in Topper!) in s plesanjem po vsakokratnem

predhodnem odobrenju staršev; pa seveda razsvetljava, kot se v plesnih dvoranah spodobi, in muzika, obsegajoča razne vrste plesov. Takšne plesne bo treba začeti prirejati pa nihče od starejših ne bo protestiral.

Je pa večina staršev odločno proti plesom s sikodelično razsvetljavo in ubijajočim disc-jockeyskim razbijanjem, z začetkom s precejšnjo zamudo (včasih namerno!) pa koncem, ki ga zlepa ni videti. Mla-

dim v takem primeru samo dober nasvet: vsedite se za četrto ure v samotni kotiček (če ga boste sploh našli!) in pomislite, da boste nekoč očetje in matere. Ali pa: bi dovolili, da se vaši sestri dogaja, kar se morda drugim dekletom? Če je plesni načrt za nekaj ur, se četrto ure tisti večer nikomur ne bo poznala. Mnogo pa bo pomenilo za bodočnost vašega rodu.

Pavle Rant

v družini

SKRIVNOST LJUBEZNI

Ljubezen je sveta

Naravno je, da se svetna družba (država) zanima za zakon in družino. Saj iz tega vira dobiva nove državljane, proizvajalce, graditelje bodočnosti.

Naravno je, da ima zato država posebno zakonsko in družinsko pravo, ki zahteva, da se vsaka poroka registrira tudi pred državno ustanovo. Iz te „civilne poroke“ sledijo civilnopravne posledice: pravice

do družinskega stanovanja, pokojnine, otroških dodatkov itd.

Kristjan pa, ki veruje, da naše življenje presega samo tostransko resničnost, čuti, da tudi ljubezen in zakon po svojem pomenu prehajata okvirje zgolj časnih koristi. Čuti, da je v ljubezni nekaj, kar izvira iz večjih globin in rosi z višjih višin.

Bog je ljubezen, in kjerkoli na svetu se pojavi ljubezen, se je pokazalo nekaj boljšega.

Zato se ne čudimo, da je Kristus naravno dejstvo zakonske ljubezni povzdignil v nadnaravno resničnost — v zakrament.

Po zakramentih Kristus na poseben način nakazuje in deli svoje življenje. Po njih Kristus skoz nas nadaljuje skrivnost svojega trpljenja in vstajenja.

Po zakramentu svetega zakona postaneta mož in žena sposobna, da nadaljujeta Kristusovo delo, ki mu pravimo — Cerkev.

V Cerkvi je kot v telesu. Vsak ud ima svojo nalogo. Zakonci so tisti del Cerkve, ki skrbi za ohranjanje in rast tega telesa. S porajanjem otrok in še bolj z vzgojo, ki ni nič drugega kot duhovno porajanje, podaljšujejo Cerkev, to je Kristusa. Tako je njihova rodovitna skrivnost vključena v še večjo skrivnost — Kristusa in Cerkve.

Krščanski ženin in nevesta se torej ne moreta zadovoljiti zgolj s civilno poroko, ampak čutita nujno potrebo, da bo njun zakon priznan tudi pred Cerkvijo. S tem, da se „cerkveno poročita“, si medsebojno „podelita zakrament“, to je izročita se Kristusu.

Ta zakrament postane studenec novega življenja — zanju in njuno potomstvo.

Ljubezen je odrešujoča

Soodreševati s Kristusom pomeni skrbeti za svoje in bližnjega življenje z Bogom in tako za večno zveličanje. „Pri tej nalogi,“ pravi 2. vat. cerkveni zbor, „je zelo dragoceno tisto življenje, ki ga po-

MOLITVENI NAMEN ZA JUNIJ

SPLOŠNI: Da bi bil Jezus Kristus priznan kot oznanjevalec Očetovega usmiljenja, še posebej po skrivnosti križa.

MISIJONSKI: Da bi bila resnica o Jezusu Kristusu, Bogu in človeku, verno oznanjana v vseh različnih kulturah, da bi jih prešinita s pristnim krščanskim duhom.

svečuje poseben zakrament, namreč zakonsko in družinsko življenje. Življenje zakoncev postane lahko poseben poklic: biti drug drugemu in otrokom priča vere in Kristusove ljubezni. Krščanska družina glasno oznanjuje tako sedaj delujoče moči božjega kraljestva kakor tudi upanje na blaženo življenje. S svojim zgledom in pričevanjem prepričuje svet o grehu in razsvetljuje tiste, ki iščejo resnico“ (C 35, 3).

Poleg skrbi za lastno življenje z Bogom je največja dolžnost zakončeve odrešujoče ljubezni skrb za to, da bi z Bogom živel tudi sozakonec in prav tako njuni otroci. Zaradi najtesnejše telesne in duhovne povezave med možem in ženo ter med starši in otroki ne more nihče bolj vplivati na zakonca kakor soprog in na otroke kakor starši. Pogoji za to pa je globoka osebna ljubezen med njimi. Ta psiho-

loška ugotovitev je za odrešilno delovanje v zakonu in družini izredne važnosti. Zakonec, ki ljubi, nujno prenaša svojo versko vsebino na soproga in na otroke. Prava vera oziroma življenje z Bogom se prenaša, pogloblja in deluje po ljubezni, samo po ljubezni. Odrešilno oziroma apostolsko delo, ki je storjeno iz ljubezni, prinaša svoje sadove morda šele čez dolgo časa, toda nujno.

Odrešilno deluje na sozakonca in na otroke predvsem zgled pristnega, doslednega in veselega življenja ljubezni do Boga in bližnjega.

Neki neverni profesor je nad 30 let ključoval verskemu zgledu svoje žene. Končno je priznal tudi pred drugimi ljudmi: „Da je Bog, mi niso dokazale verske knjige in verski govori, ampak moja žena s svojo ljubeznijo in iskreno vernostjo.“

Posebno odrešilno deluje na sozakonca in otroke molitev zanje, predvsem skupna družinska in mašna molitev. „Kjer sta dva ali so trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi,“ zagotavlja Jezus (Mt 18, 20). Po taki molitvi nas s svojo milostjo in ljubeznijo napolnjuje sam Odrešenik.

Vdano in tiho prenašanje žrtev za soproga in otroke, iz ljubezni porojeni opomin pred slabim in spodbuda k dobremu, verski tisk, obhajanje cerkvenih in družinskih praznikov, posebno še družinsko prejemanje zakramentov, družinski verski pouk, družinsko romanje, poslušanje verskih predavanj za zakonce in starše itd. so učinkovita odrešilna sredstva.

Kakor se nam božja ljubezen izkazuje vsak dan in na vseh področjih našega življenja, npr. s tem, da nam Bog ohranja življenje, daje milost in vsakdanji kruh, tako se mora zakonska ljubezen neprestano prelivati v dejanja, izkazovati se mora na področjih vsakdanjega življenja, osončiti mora s svojo svetlobo in toploto vsa dejanja, tudi najbolj preprosta, ki ju zakonca storita drug za drugega in za družino.

Kar pravi sv. pismo o ljubezni, velja posebno za zakonsko vsakdanjo ljubezen: „Ljubezen je potrpljiva, je dobrotljiva; ljubezen ni nevoščljiva, se ne ponaša, se ne napihuje; ni prevzetna, ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega; se ne veseli krivice, veseli se pa resnice; vse opraviči, vse veruje, vse upa, vse prenaša“ (1 Kor 13, 4—7).

Dejavna zakonska ljubezen obvezuje zakonca, da skrbita za gmotno blaginjo drug drugega. Oba sta dolžna skrbeti, vsak s svojimi sposobnostmi, da si ustvarita čim boljši kos vsakdanjega kruha, primereno razvedrilo itd. Drug drugega morata spodbujati k dobremu, posvetovati se drug z drugim, zaupati si svoje težave in radosti, tolažiti se, na ljubezniv način drug drugega opominjati, upoštevati želje in nasprotno mnenje sozakonca. pohvaliti drug drugega, skrbeti za dobro ime drug drugega, brzdati drug pred drugim svojo nejevoljo in nerazpoloženje, posebno pa si

morata pomagati v bolezni in nesreči. Tako rekoč vsak dan bi morala drug drugega s čim razveseliti.

Poklicno delo morata zakonca opravljati iz ljubezni drug do drugega in otrok, saj z njim zaslužita osnovna sredstva za družino. Prav tako bosta drugdrugemu pomagala pri poklicnem delu, kolikor je mogoče, posebno pa si bosta pomagala pri družinskem delu. Tako bo npr. žena z ljubeznijo pripravljala jedila za moža, duhovno krepila moža ob neuspehih v poklicnem delu, opozarjala na družinske praznike, polepšavala dom za prijetno bivanje, s svojim razvitim čutom za potrebe družine in posameznika bo bedela nad možem in otroki. Moža pa bo dejavna ljubezen nagibala, da se ne bo zaradi izven-družinskih težav znašal nad ženo in otroki, da bo ženi priskočil na pomoč, npr. pri varovanju otrok, da ji bo večkrat prinesel kakšno darilce itd.

Zakonca sta dolžna ceniti delo drug drugega. Mož in žena imata vsak svoje sposobnosti, ki se dopolnjujejo in so ene kakor druge potrebne za skupno življenje in za družino. Zmotno je misliti, da prispeva k skupnemu življenju največ tisti zakonec, ki največ zasluži ali pridobi največ osnovnih dobrin. Največ prispeva tisti, ki stori več iz ljubeznih porojenih del za to življenje, čeprav se ta dela zdijo še tako neznatna, npr. čiščenje stanovanja, dobrohoten opomin, krotenje lastnega jezika. Podcenjeva-

nje dela in truda sozakonca je večkrat začetek razkroja zakonskega sožitja.

Družina — znamenje živega Boga

Z ljubeznijo, ki bo vsakdanje dejavna, bosta zakonca izvršila veliko nalogo — da bosta posvečevala vse življenje!

Po zakramentu sv. zakona bosta pridružena Kristusu. Njuna medsebojna ljubezen je pridružena ljubezni Kristusa in Cerkve. Zato bo sveto vse, karkoli bosta delala v moči te ljubezni. Delo in počitek, gospodarske in gospodinjske skrbi, skupni obedi in razvedrila, spolno življenje, vzgoja, učenje, izleti, molitve, medsebojne uslužnosti in vljudnosti, vsaka še tako drobna pozornost, vse se bo zlilo v veliko celoto krščanske družine, vse bo postalo duhovna daritev, ena sama velika hostija, ki jo bosta dvigala k Bogu družinska svečenika, oče in mati, skupaj z velikim duhovnikom Kristusom. Po zakramentu je vse to posvečeno, vse to so dejanja, ki jih izvršujejo udje Kristusovega telesa, vse to je potem njegovo delovanje in njegova daritev. Cerkev je ustanovljena za to, da posveti vse človeštvo in sploh vse stvarstvo. Cerkev je zakrament vesoljnega posvečenja. Najbolj na globoko in na široko se to posvečenje uresničuje po zakonu. Po krščanski družini prodira Kristus vse do vsakdanjega življenja.

Iz globine srca

Zakonca, ki sta svojo ljubezen prav razumela, sta sestavila naslednjo molitev in jo večkrat skupno molila:

„Gospod, najin Stvarnik, ti naju ljubiš. Naredil si same dobre in osrečujoče stvari. Nihče ne ve tega bolje kakor midva, ker se ljubiva. Ljubezen je kakor slap. Iz potoka življenja naredi tisoč biserov.

Bodi zahvaljen, Bog ljubezni, predvsem za ljubezen. Bila nama je luč, ko sva se iskala, osrečujoča moč in vztrajnost v dobrem na poti, po kateri sva se dve leti poznanja bližala poročnemu oltarju.

In zdaj sva eno srce, eno življenje, ena sreča. Tvoja milost je naredila iz naju eno telo. Zahva-

ljen, Bog nedoumljivih darov.

Naj bo najina ljubezen večna priča tvoje dobrote!

Naj bo najina ljubezen večni slavospev sreče, zvestobe in vzajemnosti tudi takrat, ko bosta trnje in mraz zemeljskih preizkušenj stiskala najini bitji!

Naj bo najina ljubezen nesebična in popolna v tvoji službi, da boš mogel po njej deliti življenje svojim in najinim otrokom!

Naj nikdar ne pozabiva, da ti dolgujeva vse, ker ti dolgujeva ljubezen. Tako bodi s tvojo pomočjo.“

Sveto pismo vse te misli lepo povzema v besedo: „Prizadevajte si, da boste imeli ljubezen!“ (1. Kor 14, 1).

(Krščanski zakon)

KAKO JE Z NOSTRADAMUSOM?

V svetu in seveda tudi pri nas so v zadnjem času temeljito pogreli starega Nostradamusa in njegove dvomljive prerokbe. Poseben poudarek je bil seveda na tistih, ki napovedujejo uničenje Vatikana. Najbrž bi kazalo napisati trezno besedo, kako je treba presojeti takšne ali drugačne „jasnovidce“.

Fizikalni zakon, ki se ga učimo že v prvih razredih osnovne šole, pravi, da na enem in istem mestu ne moreta stati dve telesi. Podobno bi lahko rekli za razmerje med vero in praznoverjem. Kjer

je vera trdna in močna, tam praznoverje nima česa iskati. Če pa vere ni ali je pomanjkljiva, takrat brez slehernih težav vdre v nastalo praznino. Tako je večkrat tudi dandanes, Marsikoga je sram nositi okrog vratu svetinjico ali križ, z veseljem pa nosi razna sidra, srca, štiriperesne, deteljice, čudodelne korene in podoben drobiž.

Kdo je bil Nostradamus?

Rojen je bil 14. decembra 1503 v St. Remyju, umrl pa je 2. julija 1566 v Salonu. V Avignonu

je študiral filozofijo, nazadnje pa je v Montepelieu končal medicino in postal nekakšen potujoči zdravnik. Med epidemijo kuge je njegovo ime postalo znano, saj je bil zelo požrtvovalen, pač pa so mu za kugo umrla žena in dva otroka.

Vzporedno z medicino se je ukvarjal tudi z astrologijo, ki je bila takrat zelo cenjena veda. Leta 1555 je izdal astrološki almanah Centurije. V stari francoščini, ki jo je mešal z latinščino, je pisal čudne in težko razumljive verze brez literarne vrednosti. Z njimi ni zbudil posebne pozornosti. Ko pa so nesrečno smrt kralja Henrika II. (po nesreči ga je na prijateljskem turnirju s kopjem ubil poveljnik njegove garde) povezali z njegovimi napovedmi, je naenkrat postal slaven. Katarina Medici ga je nastavila za svojega dvornega astrologa in namesto zdravil je zdaj mešal verze o preteklih, tedanjih in prihodnjih dogodkih. Tudi drugi kralji in princesi so ga vabili, da jim je sestavljal horoskope in napovedoval prihodnost. Še po smrti so prebivali in razlagali njegove prerokbe. Tako daleč so šli vsi ti razlagalci, da so njegovi spisi leta 1781 prišli na indeks knjig, ki jih je Cerkev prepovedala.

Že za njegovega življenja so se pojavljali trezni glasovi, ki so njegove „prerokbe“ obsojali kot kričeč primer zlorabe lahkovernosti ljudi. Znana je publikacija iz leta 1558, ki je izšla v Parizu

in nosi naslov „Pošastna zloraba“. Kljub temu pa so se v vseh časih pojavljali razlagalci s trditvami, da Nostradamusove prerokbe veljajo prav za njihovo dobo. Takšen je tudi najnovejši razlagalec zdravnik Fontbrun, ki je prepričan, da se najvažnejše napovedi nanašajo na zadnjo četrtno dvajsetega stoletja. Tako naj bi Nostradamus predvideval sedanjo gospodarsko krizo, rdeče brigade v Italiji, Homeinijev prevrat in režim v Iranu, atentat na papeža in še marsikaj.

Tudi bedarijo je mogoče izkoristiti

Cerkev je o Nostradamusu in vseh njemu podobnih „prerokih“ že povedala svoje in najbrž ne bo ničesar več ponavljala. Za vernika kristjana je to dovolj. Naj pripomnimo samo to, da niti Kristus ni hotel odgovoriti apostolom, ko so ga spraševali, kdaj bo konec sveta. Tega niti angeli v nebesih ne vedo, temveč je pridržano nebeškemu Očetu, je rekel med drugim. Potem najbrž tudi Nostradamus in njegovi razlagalci z vsemi računalniki vred tega ne morejo vedeti.

Sicer pa je z najrazličnejšimi „prerokbami“, „šloganji“ iz kart ali kavne usedline, horoskopi in podobnimi potegavščinami nekako takole. „Prerok“ bo besede tako zasukal, da lahko to brez najmanjših težav spraviš v sklad s prerokbo, prepričan, da se je na-

tančno spolnila. Že iz antike je znan primer delfskega preročišča, ko je izrek s premikom vejic popolnoma spremenil pomen. Lahko je pomenil, da se bo prizadeti vrnil iz vojne živ in zdrav ali da bo v vojni padel.

Vedno je bilo mogoče najti posameznike in skupine, ki so znali temeljito izkoristiti lahkovernost

svojih sodobnikov, še več pa seveda takšnih, ki so jim to verjeli. Bo že držala stara modrost, da mnogi ljudje živijo od neumnosti drugih. Tudi v zvezi z Nostradamusom naj velja, da lahko praznoverje najde svoj prostor le tam, kjer je vera opešala in je nastala praznina.

(Družina)

Oče Daimijain

Wilhelm Hünermann

Plavajoči samostan

Že osem dni je veter pihal v nasprotno smer.

„R. W. Wood“ je še vedno tičala v Vezeri. Ladja je bila s svojimi golimi vrvmi videti kot oskubljen ptič. Prazni jambori so bili podobni vislicam, havajska zastava je žalostno opletala ob drogu in veriga pri sidru je zateglo rožljala. Na krovu so poležavali mornarji in obračali hrbte proti bledemu jesenskemu soncu.

Na eni od slanikovih kadi je sedel Peter Larsen, prvi mornariški podčastnik, srepro gledal prek ograje na palubi in pljuval v vodo.

„Deset vozlov napravi,“ je mrmljal.

„Kdo?“ je vprašal tesar, ki je

čepel na kupu ladijske vrvi in se zdehajoče pretegnil.

„Moj pljunek,“ mu je zasolil podčastnik in odgriznil košček žvečilnega tobaka.

„Meni bi bilo ljubše, če bi deset vozlov napravila ta stara barka,“ je robantil tesar. „Osem dni že čepimo v tej prekleti sladki vodi. Pred božičem ne pridemo na lužo.“

„Vrag naj se stegne! Prekleteo vendar!“ je rentočil Peter.

„Ne kolni, Larsen!“ je zaklical Jakob Verhaalen, stari jadrar, ki je sedel s staro umazano biblijo v roki pri velikem jamboru.

„Ne pridigaj, Vstajenjski Jack!“ mu je zabrusil podčastnik. „Raje prepusti to kapucinom in nunam, ki so na barki. Toliko pobožnosti še ni hkrati plavalo čez lužo!“

„Tile nimajo prave vere razsvetljenih,“ je žalostno pripomnil jadrar. „Ničesar ne vedo o sod-

nem dnevu in o vstajenju.“ Po teh besedah se je 'Vstajenjski Jack' spet zatopil v biblijo.

„R. W. Wood' je postala pravi samostan,“ je dalje robantil mornariški podčastnik. „Če odpreš gobec, da bi prekel hudobca in bi ga pri tem po vampu klalo, priteče na krov nunica in kletev se ti sprevrže v očenaš.“

„Povejte no, kakšna srca imajo spredaj na obleki?“ je vprašal tesar.

„Dobro je imeti dve srci!“ se je zdaj vmešal mornar Fric Krause, doma iz Berlina. „Tudi jaz imam dve srci vtetovirani na prsih... da je ne pozabim, berlinske rožice. Dobro jih je imeti!“

„Pusti svoje neslane šale, Krause!“ je zaklical drugi krmar, ki je prišel na krov. „Nikar se ne norčuj iz verskih stvari! Sploh pa so patri in nune docela drugačni, kot sem si jih predstavljal. Mislim sem, da povešajo nos do kolen in od same svetosti nikogar ne pogledajo. Zdaj pa vidim, da ni tako.“

„Res, res!“ je pohitel tesar. „Nune so prijazne. Celo smejati se znajo.“

„In patri, saprabolt, moram reči!“ je pritrdil Peter Larsen. „Eden je včeraj splezal prav gor v opazovališče, da bi pogledal po vremenu. Kakor mačka je šel, vam rečem. Tu ni narejene pobožnosti in tako omejeni tudi niso kakor Vstajenjski Jack.“

„Pusti ga pri miru! V verskih rečeh ne smeš nikogar zasmehovati!“ je ponovil drugi krmar.

„Čemu neki se peljejo čez lužo?“ je spet povzel režeči se Fric Krause. „Na miru naj pustijo uboge Kanake. Kar požro naj jih tisti ljudožerci v pragozdu! Vsako tele ima svoje veselje!“

Toda ladijski kuhar Smutje, ki je ravno priplezal na krov, je mislil drugače.

„Tako govoriš ti, Fric Krause,“ je začel. „Jaz ti bom pa drugo povedal:

Pred kakimi petimi leti sem se peljal z barko, ki jo je bil Bog docela zapustil, prek luže. V Južnem morju pri Salomonih je ladja nasedla in se razbila na kosce kakor kad za slanike. Potonili so vsi, od kapitana pa do vajenca na ladji. Samo jaz sem se srečno rešil na kopno.“

„Mast plava na vrhu,“ se je za-režal Peter Larsen.

„Prav nič smešno ni bilo, Peter!“ je rekel Smutje užaljen.

„Vrglo me je na neki otok. Ko sem si opomogel, sta stala ob meni dva domačina, črna kakor loščilo za čevlje. Eden od obeh možakarjev me je neprestano ščipal v rebra, me gladil po trebuhu in govoril v najlepši pidginski angleščini:

„Mhm! Dobro masten biti. Oče ne slišati, da jaz belokožec videti, zato jaz tebe požreti. Jaz tebe ne pojesti. Jaz dober kristjan biti. Jaz tebe požreti, beli oče name hud biti, zelo hud biti.‘ Da, in niso me požrli. Odnegli so me na misijonsko postajo in patri so me skrbno negovali. Zato pusti misijonarje,

da se mirno odpeljejo k divjakom. Kajti če te slučajno tak ljudožerec pojé za zajtrk, ne boš več rekel: „Vsako tele ima svoje veselje.“

Mornarji so Smutjejeve besede mrmraje odobraval. Le Fric Krause ni hotel popustiti:

„S kakim ducatom ljudožercev že sam opravi. Zato ne potrebujem misijonarjev. In če bi mi kakšen far hotel pridigati, mu zbijem zobe v gobec!“ Tedaj pa je zaslišal nekoga spregovoriti v lomljeni nemščini:

„Ne kolnite, prijatelj! Rajši vzemite ščepec tobaka! To opravi isto!“

Berlinčan se je razkačeno ozrl in zagledal pred sabo brata Damijana de Veuster. Škodoželjno so mornarji gledali na drugega mornariškega podčastnika. Počasj in neokretno so vstali in ju radovedno obkolili. Fricu Krauseju je kri bušila v glavo. Kriknil je in dvignil stisnjeno pest prot bratu. A preden je mogel udariti, je Damijan prijel njegovo roko in jo tako krepko stisnil, da je podčastnik glasno zastokal. Brat pa je smeje rekel:

„Ne vihraj tako, prijatelj! Tako tukaj je ščepec.“ Pri tem je vročekrvneža tako ostro pogledal v oči, da Krause sam ni vedel, kdaj je vtaknil prste v tobačnico.

Mornarji so začudeno zijali v postavnega tujca. Berlinčanu so obrnili hrbet. Peter Larsen je preden izpljunil čik. Drugi krmar pa je dejal:

„Fric Krause, če bi ga udaril, bi te vrgli v Vezero!“

Rdeč od togote in sramu je podčastnik odšel.

Tedaj pa je mornarski vajenec, ki je bil splezal na ladijske vrvi, zaklical:

„Ahooi! Veter se obrača!“

Na krov sta prišla kapitan in prvi krmar. Zabrližgala je piščal. Zadonela so povelja. Mornarji so splezali na jambore in prijeli za vrvi. Zacvililo je vreteno. Dvignili so sidro in na vseh jamborih razvili jadra. „R. W. Wood“ je odpeljala na odprto morje.

„Hvala Bogu!“ je rekel pater Kristijan Willemsen, predstojnik plavajočega samostana. „Potovanje se je pričelo.“

„Vrata v svet so se odprla,“ se je nasmehnil Damijan de Veuster. Z žarečimi očmi je gledal bela jadra, ki jih je trijambornica razvila kot velika krila.

Ladjo so obletavali galebi.

Evropska obala je izginjala v sivi megli.

„R. W. Wood“ si je pogumno utirala pot skozi prekop. V novembru so divjali neugodni vetrovi, ki so zapirali vrata v Atlantski ocean. Mornarji, ki so bili noč in dan na nogah, so godrnjali in kleli. Pobožni potniki so bledi in prepadejni taval po ladji in drug za drugim podlegali morskimi boleznimi. Najgrše je zdelala predstojnika, pater Willemsena. Ko se je Damijan že desetič v tem dnevu pojavil z vedrom vode v roki in z nedolžnim obrazom rekel, da je prav, če vod-

ja ekspedicije plača morskemu bogu največji davek, mu je pater z vso pravico zalučal blazino v glavo.

Kapitan je bil zaradi počasne vožnje silno nestrpen in tudi redovniki so bili vznemirjeni. Kljub temu ni trijambornica napravila v štiriindvajsetih urah niti deset milj.

Šele decembra se je vreme toliko ustalilo, da je „R. W. Wood“ z ugodnim vetrom enakomerno plula proti jugu, vzdolž zahodne afriške obale čez Atlantski ocean. Podnebje je postajalo vsak dan milejše. To je bila najbolj nenavadna zima, kar jih je do tedaj doživel Damijan.

Polagoma so si po domače uredili in plavajoči samostan je spet lahko opravljal svoje dnevno delo kot ponavadi. Zjutraj je pater Willemsen maševal. Nato so opravljali verske vaje. Sestre so pletle nogavice, Damijan in še dva študenta so pa vsak dan posvetili nekaj ur študiju.

Brat Damijan de Veuster je bil na ladji kmalu kakor doma. Bil je ekonom, zakristan in bolniški strežnik. Iz vsake zagate si je znal pomagati. Sestram je pokazal, kako lahko brez železnih posod pečejo hostije. Naredil je svojevrstno pripravo, da je kelih pri maši trdno stal kljub gunganju ladje. Vsakogar je znal spraviti v dobro voljo. Povsod je znal svetovati.

Damijan se je spoprijateljil z vsemi delavci na ladji. Z mornarji je plezal v vrhove, se naučil zvijati in razvijati jadra in kmalu

je tako trdno hodil po krovu kot kakšen star morski medved. Kapitan ga je na njegovo željo seznanil s skrivnostmi plovbe, mu razložil uporabo šesternika in kompasa, zemljevidov in tabel. V kratkem je poznal vse, kar rabijo na jadrnicah, obvladal je vsa strokovna imena, pred katerimi nepoznavalec spoštljivo ostrmi. Celo krmaril je tu in tam in bil otroško vesel, če je smel pomagati, da je ladja plula proti pristanišču, za katerim je čakala nanj plodna, orna božja zemlja.

Dvaindvajsetega decembra je ladja plula čez ravnik. Dva mornarja in ladijski vajenec so prejeli „krst“, potniki pa so se odkupili. Mornarja, ki sta prvič prečkala ravnik, so posadili na rob kadi in slovesni obred se je pričel. Može so namazali s katranom in ogljem, obrili z nerabnim sodovim obročem, večkrat potopili v velik sod z vodo, jih slednjič položili čez vrvi, ki so jih napeli čez ladijski krov kakor ekvatorjevo črto, in končno krstili še z nekaj vedri vode. Smutje je temu obredu predsedoval kot morski bog Neptun. Imel je nagovor, pri katerem so se vsi do solz nasmejali.

Dva dni kasneje.

Ocean je bil miren. Tudi na krovu trijambornice je bilo nenavadno tiho. Peter Larsen je na harmoniko igral žalostne pesmi. Čolnar je korakal gor in dol po krovu in neprestano nekaj godrnjal. Jadrar pa je spet sedel s svojo biblijo pri velikem jamboru.

Damijan de Veuster in študent Klemens Evrard sta molče stala ob ograji na palubi. Damijan je z žarečimi očmi pil neizmerno lepoto sveta. Kakor lesketajoča se svila je ležalo morje pod sinjmodrim nebom, nad katerim je v daljavi plulo nekaj belih oblakov. Počasi je na zahodu tonilo sonce v morje in sipalo pramene škrlatne luči na vijoličasto vodovje.

„Lep je božji svet,“ je rekel Damijan tiho.

Klemens je prikimal in ko ga je Damijan pogledal, je videl, da ima prijatelj polne oči solza.

„Kaj ti je, Klemens?“ je vprašal prestrašen.

„Sveti večer je nocoj. Misli mi bežijo domov!“ je šepetal brat. „Zvonovi vabijo k polnočnici. Vidim, kako oče in mati jemljeta molitvenika. Z rdečo lučjo v roki se vsi odpravljajo v cerkev. To je domovina, brat!“

„Domovina,“ je tiho ponovil Damijan. „Nikoli, nikoli je ne bomo mogli pozabiti.“

Nato sta oba molčala.

Zdaj je k njima pristopil čolnar. Nekaj časa je tudi on nemo slonel na ograji, nato je spregovoril:

„Že davno sem hotel od barke in morja vzeti slovo. Ženo imam in štiri otroke. Postavil bi si neke hišico in si zasadil vrt s košjo farmo. O božiču bi bil doma. Sneg bi ležal visoko na mojem vrtu in v sobi bi sijalo božično drevesce... in... ah, kaj! To so samo lepe sanje! V naslednjem pristanišču bo vse pozabljeno. Denar

bo v prvi krčmi spet splahnel in nikoli ne bom imel doma. Preklete vendar!“

Iz vode je pljusnila velika srebrna riba, se pognala proti belemu jadru in drgetajoč obležala na krovu. Damijan jo je prijel in jo vrgel v morje.

„Pojdi, ostani v svojem domu!“ je dejal. „Glejte, čolnar, tako se bo tudi vam zgodilo. Morje je vaš dom. Ne boste se ga znebili. Vaše sanje o hišici in kokošjereji so prav lepe, a prekmalu bi zahrepeneli po morju. Ne boste se mu iztrgali!“

„Da, uklenilo me je z vso svojo močjo!“ je zamišljeno prikimal stari pomorščak.

Sonce se je počasi potopilo v morje. Nad jamborom je zažarel Južni križ. Gredelj je mirno puščal za seboj srebrne brazde v črnih vodah. Iz globin so kakor kometi skrivnostno švigale lesketajoče se ribe.

„Gospod kraljuje nad vodami!“ je šepnil Damijan. „To je sveta noč!“

Vsi, ki so bili na ladji, so prišli na krov. Damijan je vzel v roke evangelij in v svitu ladijske svetilke bral veselo božično oznanilo.

Ladjo je zajela globoka tišina. Le jadra so tiho škripala na jamborih. Na nebu se je od nekod odkrnil zvezdni utrinek in za hip pustil za seboj zlato sled. Nato je Peter Larsen počasi vprašal:

„Resnično vse to verjamete, brat? Da je nekoč Bog sam prišel na zemljo, da bi nas osrečil?“

„V to bolj verujem kakor v svo-
je življenje,“ je slovesno odgovoril
Damijan.

„Potujete zato na tej barki? Da
bi Kanake učili vere v betlehem-
skega Otroka? Ste zato vse za-
pustili, starše, domovino, vse? Po-
vejte, res samo zato?“

„Samo zato!“ je odgovoril brat.

„Srečen človek morate biti s
tako vero! Ko bi jaz mogel vero-
vati! Bilo bi vse drugače, vse
drugače, kot je zdaj!“

„Moliti morate, prijatelj!“ je
rekel Damijan de Veuster. Tudi
vera je milost.“

„Pustite te traparije!“ se je
zarežal Fric Krause, drugi mornariški
podčastnik. „Kaj bi to far-
ško čvekanje! Pojdite z mano! I-
mam še steklenico žganja! Ob njem
te minejo izmišljotine.“ Odštok-
ljal je po stopnicah navzdol, a nih-
če ni šel za njim. Peter Larsen je
na harmoniko zaigral božično pe-
sem. Mornarji so tiho in boječe
zapeli za njim:

„Sveta noč, blažena noč!“

Nad jambori je žarel križ iz
zvezd.

Konec januarja pa je prinesel
veliko strašnih ur. Na oceanu je
deset dni besnel vihar. Valovi so
premetavali ladjo kakor orehovo
lupino. Na svečnico je vihar potih-
nil in morje se je umirilo.

Že so mislili, da so izven nevar-
nosti, pa je peti februar skoraj
prinesel konec. Nebo je bilo rume-
no kot žveplo, nato je postalo tem-
no kot noč. Orkan je zgrabil ladjo.
Okrog jamborov so se vžigali blis-

ki. Kot hiše visoki valovi so bu-
tali ob ladjo in grmeli kakor streli
iz topov. Jambori so stokali in je-
čali, kakor bi se bali, da se bodo
zdaj zdaj zlomili. Mornarji so s
sekirami čakali, da presekajo vrv-
je, če bi jambori zgrmeli čez krov.

Zdaj je ogromen val potegnil
ladjo in jo vrgel v zevajočo globino
pod seboj. Nato jo je voda s tres-
kom zagrnila. Kriki, kietve, molit-
ve so se razlegale skozi grmeče
valovje. Zdelo se je, da je prišel
konec. A trijambornica se je spet
dvignila iz mokrega groba. Or-
kan se je z novo besnostjo zaletel
vanjo. Mornarček se je krčevito
držal za vrvi in neutolažljivo jokal.
Samo stari mornar se je rezko
smejal in kričal:

„Konec sveta!“

Nebo in morje sta bila en sam
bobneč in grmeč pekei.

Slap valov je drugega mornariš-
škega podčastnika s strašno silo
vrgel na tla. Njegov krik je prev-
pil orkan. Brat Damijan se je spla-
zil k ranjencu in ga odnesel v ka-
juto. Fric Krause si je zlomil ro-
ke.

Šele proti večeru se je vihar
polegel. Razburkano morje se je
polagoma umirilo. Zvezde so posi-
jale skozi oblake in spet je nad
jambori zažarelo svetlo nebo.

Vreme se je ustalilo. Razvili so
vsa jadra in pluli naprej. Brat Da-
mijan je potrpežljivo negoval bol-
nega Berlinčana, ne da bi se ustra-
šil njegovih surovih kletvin in
sramotenja. A bolnik je vendar
postajal vsak dan bolj tih, prijaz-

nejši in nekoč je pomolil Damijanu roko in rekel:

„Brat, večkrat sem vas zasmehoval. Niste zaslužili. Vri dečko ste! Odpustite mi!“

Nekaj dni zatem je mornar po dolgem dolgem času spet molil očenaš.

Sedemnajstega marca so se iz vodovja prikazale havajske gore. Kmalu nato so pluli mimo otoka, ki je proti nebu dvigal ogromne pečine.

„Kako se imenuje ta otok?“ je vprašal Damijan krmarja.

„To je Molokaj,“ mu je odgovoril.

„Molokaj,“ je počasi ponovil Damijan.

Devetnajstega marca so slednjič zagledali otok Oahu. Opoldne so obvozili Diamantno konico in zvečer je zarožljala veriga sidra v pristanišču Honolulu.

Dospeli so na cilj!

Po stodevetintridesetdnevni vožnji je ob potapljanju sidra čez krov „R. W. Wooda“ donel Te Deum.

Med Slovenci v zamejstvu

20-letnica Katoliškega doma v Gorici

S slovesno akademijo pred nabito polno dvorano so 14. marca Slovenci v Gorici sklenili praznovanje 20-letnice delovanja Katoliškega doma, ustanove, ki je v še zelo nemirnih in za Slovence neprijetnih časih dala streho in primerno delovno okolje vrsti zamejskih društev in najrazličnejših kulturnih pobud. Pri akademiji so sodelovale tiste skupine, ki tudi sicer delujejo v okviru Katoliškega doma: mladinski pevski zbor Kekec, skavtska organizacija, moški zbor „Mirko Filej“, mešani zbor „Lojze Bratuž“, ansabel „Glasbena misel“, ansambel Lojzeta Hle-

deta iz števerjana. Govor je imel dr. Kazimir Humar, ki je bil glavni pobudnik KD in je ves čas njegov tajnik.

Spittal ob Dravi

Nad 100 slovenskih vernikov se je 14. marca zbralo v Marijini cerkvi v avstrijskem Spittalu ob Dravi. V njihovi sredi sta bila ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič in salezijanski inšpektor Rudi Borštnik. Somaševanju so se pridružili tudi mestni župnik, duhovnik madžarskega občestva in salezijanec Fr. Vidic, ki dušnopastirsko oskrbuje slovensko spittalsko občestvo. Škof Lenič je med mašo štirim otrokom podelil zakrament birme. Mašno daritev je spremljal domači cerkveni pevski zbor.

Popoldne je slovenska mladina pripravila v mestnem Vrteu spored pesmi, recitalov, glasbe in prizorčkov iz življenja v šoli.

SLOVENC PO SVETU

Pednevno srečanje slovenskih izseljenskih duhovnikov

Od 15. do 19. marca je bil v francoskem mestu Strasbourg 50. sestanek slovenskih izseljenskih duhovnikov Zahodne Evrope. Zbralo se jih je nad 30. Srečanju je predsedoval ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič. V dvorani kulturnega doma sv. Tomaža so se zvrstila predavanja, poročila, izmenjava izkušenj v delu za rojake, zabavni večeri, ogledi mesta ter volitve za novo vodstvo Zveze slov. izseljenskih duhovnikov v Evropi. Osrednje predavanje je imel dr. Franc Rode, sodelavec v Tajništvu za neverne v Vatikanu. Govoril je o odnosu med Cerkvijo in socialistično družbo v Sloveniji in Jugoslaviji po letu 1966, drugič pa o katoličanih in ateistični družbeni ureditvi v Sloveniji. O razmerah v Cerkvi na Slovenskem je govoril škof Lenič.

V spittalski župniji je danes morda le še 300 Slovencev. Po vojni je bilo v spittalskem taborišču vsaj 6000 Slovencev, od tam pa so se razkropili po vsem svetu, največ pa jih je šlo v Argentino.

Od leta 1945 do 1982 je bilo v Evropi 64 slovenskih izseljenskih duhovnikov. Po odstopu mons. Kunstlja je Kongregacija za škofo imenovala za njihovega predstojnika škofa Leniča. Izseljenskih duhovnikov je sedaj v Evropi okrog 35, ki opravljajo pastoralno delo med 80 tisoči Slovencev na Zahodu. V Belgiji je okrog 3000 Slovencev, v zahodnem delu so raztreseni na 150 krajih. V Parizu in okolici je okrog 800 Slovencev, na švedskem 600, nekaj jih je tudi na Norveškem. V Avstriji je poleg političnih beguncev 6000 ekonomskih beguncev (ki so prišli tja po 1952) in prav toliko sezonskih delavcev.

Redka slovesnost v diaspori

Na praznik sv. Jožefa je bila v Bitoli, najbolj južni katoliški župniji Jugoslavije (pod katero spada tudi podružnica Ohrid), zlata maša msgr. Branka Dorčiča, upokojenega duhovnika v Ohridu.

On je na Jožefovo l. 1928 šel v Prizren. Bil je takrat geometer in srednješolski učitelj. V Prizrenu ga je svetniški škof Gnidovec posvetil na Jožefovo 1932 za duhovnika ter mu izročil v upravo dijaško sementišče, za katero je že prej večkrat

skrbel. Toda vojna je zavod uničila, prav ko je pričel prinašati prve sadove. V času vojne je bil župnik velike hrvaške župnije Janjevo na Kosovem, po vojni pa deloval eno leto na Goriškem. A ko je njegovo rojstno mesto Gorica pripadlo Italiji, se je vrnil v skoplansko škofijo in bil nad 16 let v Skopju župnik, obtežen še z drugimi službami. Po potresu je deloval 5 let v Titovi Mitrovici, dokler ni bil premeščen v Ohrid, prak-

tično kot upokojenec.

Z zlatomaniškom sta somaševala beogradski nadškof in skopsko-pri-zrenski škof, ki je tudi pridigal. Bilo pa je zraven še 6 duhovnikov (3 škofijski in 3 lazaristi), kakih 30 redovnic, v večini usmiljenk ter po diasporskem merilu znatna množica vernikov.

Čeprav je lepa cerkev v Bitoli precej stara, verjetno še doslej ni doživela zlate maše.

med nami v Argentini

Slovenska vas

14. marca je imelo društvo Slovenska vas svoj 29. letni občni zbor z volitvami novega odbora, ki ga sestavljajo: prof. Franc Sušnik — predsednik, Stane Mehle — podpredsednik, Peter Rot — tajnik, Marija Gorše — blagajničarka, Andrej Goljevšek — gospodar, Sonja Rot — knjižničarka, Franci Stalovnik — kulturni referent, odborniki — Slavko Reven, Martin Boštjančič ml., Stane Jemec in duhovnik Janez Petek, namestniki Rado Kokalj, Stane Kunc, Zdenko Rot in Srečo Urbanija,

revizorji Jože Čampa, Miha Bokalič in Henko Kunc.

Občni zbor ZS

28. marca je bil v Slovenski hiši 25. letni redni občni zbor našega osrednjega društva Zedinjena Slovenija, ki ga je vodil njegov predsednik arh. Jure Vombergar. Po molitvi za umrle člane, ki jo je vodil msgr. Orehar, so prebrali svoja poročila tajnik ZS Emil Cof, blagajnik Janez Čeč, prosvetni referent Frido Beznik, mladinski referent Pavel Pleško, šolski referent Franc Vitrih,

predsednik Vombcrgar in predsednik nadzornega odbora Tine Selan. Pri predlogih je bilo odobreno povišanje članarine.

Občni zbor „Sloge“

27. marca je bil v Slomškovem domu v Ramos Mejiji redni letni občni zbor Kreditne zadruga SLOGA. O preteklem poslovnem letu so poročali predsednik dr. Anton Šimenc, tajnik dr. Angel Kalin, blagajnik Janez Amon, upravnik Marjan Loboda, referent za kinto Rudi Gričar in nadzornik Marjan Pograjc. Po volitvi nekaterih novih odbornikov je odbor za l. 82 naslednji: dr. Šimenc — predsednik, Avgust Jeločnik — podpredsednik, dr. Kalin — tajnik, Stane Mehle — namestnik tajnika, Amon — blagajnik, Andrej Kovačič — namestnik blagajnika, svetovalci: Ivan Ašič, Nace Grohar, Tone Kastelic, Ivan Gričar in Andrej Filipič, namestnika svetovalcev: Franc Lobnik in Ivan Makovec, nadzornik — Marjan Pograjc, namestnik nadzornika — Franc Hrovat in upravnik — Marjan Loboda.

Občni zbor Našega doma

21. marca je bil občni zbor Našega doma v San Justu. Po poročilih dotedanjih odbornikov in razgovoru o delu v prihodnosti je bil izvoljen novi odbor: Stane Mustar — predsednik, Franc Lipar — podpredsednik, Jure Sršen — tajnik, Jure Miklič — namestnik tajnika, Lovrenc Tomažević ml. — blagajnik, Stane Stanete — namestnik blagajnika, Tone

Oblak — gospodar; v nadzornem odboru sta Andrej Selan in Ludvik Hren.

92 mladih deklet in fantov na duhovni obnovi

2 nedelji v marcu sta bili v Slovaški hiši v Buenos Airesu duhovni obnovi, kratke duhovne vaje, za naša dekleta in fante od končane osnovne šole do 16. leta starosti. Vseh udeležencev je bilo 92. Deklet 21. marca 56, fantov 28. marca pa 36. Obe duhovni obnovi, ki sta bili od 9. do 17. ure, je vodil bogoslovec Jože Repovž.

Duhovne vaje za fante

Od petka 26. marca zvečer do nedelje popoldne so bile duhovne vaje za fante od 18. leta starosti v Domu duhovnih vaj Mallinckrodt (Ruta 3, km 39,5). Udeležilo se jih je 44 fantov, vodil jih je dr. p. Lojze Kukovića.

Romanje v cerkev Marije Pomagaj

Slovenski verski skupnosti iz San Martina in Carapachaya sta romali v cerkev Marije Pomagaj v nedeljo, 28. marca. Ob 16. uri je bila v cerkvi najprej pobožnost: pete litanije Materne božje in blagoslov z Najsvetejšim, potem pa romarska sv. maša z govorom mons. Oreharja.

Duhovne obnove za veliko noč

Po vseh slovenskih verskih središčih so bile pred veliko nočjo duhovne obnove. V Bariločah jo je vodil

dr. Alojzij Kukovica (2., 3. in 4. aprila), v Berazateguiju Janez Cukrjati (31. marca), v Carapachayu Albin Avguštin in msgr. Orehar (1. in 4. aprila), na Pristavi Franc Bergant (2. in 3. aprila), v Ramos Mejiji msgr. Orehar (2. in 3. aprila), v San Justu msgr. Orehar (31. marca in 1. aprila), v San Martinu Albin Avguštin in mons. Orehar (2., 3. in 4. aprila) in v Slovenski vasi Jože Bokalič (31. III. in 1. IV.).

Velika noč

Kaj bi bilo, če slovenski človek v zdomstvu in izseljenstvu ne bi imel možnosti udeleževati se slovenskih obredov ob praznikih, o božiču in veliki noči! Nečesa velikega in pomembnega bi mu manjkalo. Zato pa se naši ljudje tako radi pridružijo slovenski verski skupnosti vsaj za te posebne priložnosti. To smo lahko videli tudi ob množični udeležbi letošnjih velikonočnih obredov od cvetne pa do velike nedelje. Na cvetno nedeljo so bili obredi z blagoslovom oljčnih vej in butaric, procesijo in mašo po vseh slov. verskih središčih in tudi v zavetišču škofa Rožnana.

Opravila velikega tedna pa so imela sedež v cerkvi Marije Pomagaj. Vodil jih je delegat mons. Anton Orehar. Asistirali so mu izmenjaje dušni pastirji Gregor Mali, Matija Lamovšek, Franc Bergant, dr. Jure Rode, dr. Alojzij Starc in Jože Škerbec. Berila so brali laiki. Pel je Gallus pod vodstvom dr. Julija Savellija in ob orgljanju Anke Savelli Taser. Na veliki četrtek in petek sta se o-

opravili začeli ob 19. V četrtek je bila najprej slovesna maša, nato prenos sv. Rešnjega telesa in češčenje do polnoči (žene, dekleta, možje in fantje).

V petek je bilo najprej branje božje besede, peti pasijon, slovesne prošnje, nato češčenje sv. križa in nazadnje obhajilo. V soboto je bil čez dan po vseh krajih blagoslov velikonočnih jedil, ob 22. uri pa opravilo: slavje luči, bogoslužje božje besede, krstno bogoslužje in vstajenska sv. maša. Rojaki so tudi tokrat napolnili poleg cerkve tudi prostrano dvorišče, ki se poveže s cerkvijo v en sam bogoslužni prostor. Tudi na veliko nedeljo so bile slovenske maše izjemno številno obiskane. Bolnike po domovih in bolnišnicah so za praznike obiskali slovenski dušni pastirji.

„Slovenski dan“

Na belo nedeljo je bil na Pristavi v Castelarju v organizaciji društva ZS in s sodelovanjem vseh slovenskih Domov in drugih organizacij 27. slovenski dan.

Po dviganju zastav je bilo ob 11,30 sveta maša, ki jo je daroval msgr. Anton Orehar. Pri pridigi je mons. Orehar poudaril naloge, ki nas čakajo. Te so: Krepite čut odgovornosti za rast našega verskega in narodnostnega življenja. Ohranjati optimizem, ki temelji na našem delu in na božji pomoči. Skrbeti za versko jasnost in zvestobo živemu cerkvenemu učiteljstvu. Gojiti hvaležnost in spoštovanje do tistih, ki delajo za druge, tako do staršev in vseh javnih

delavcev. Poglavljati misel skupnega sodelovanja med vsemi rojaki v Argentini. Utrjevati spoštovanje med sodelavci in priznavati svobodo mišljenja, dokler ni proti skupnim dobrinam in verskim resnicam. Gojiti zanimanje za domovino; truditi se za resnično sodbo o delu pozitivno usmerjenih ljudi; sočustvovati z njimi in jih podpirati z molitvijo; ne pričakovati ali zahtevati od njih nemogočih stvari. V mladini, po družinah, šolah in organizacijah vzgajati čut za delo v skupnosti, jih navduševati in jim dajati zgled. Bogatiti poznanje materinega jezika tako z govorjenjem v naših družinah in v vseh naših prostorih kot tudi z branjem slovenskih knjig, revij in listov. Udeleževati se slovenskih sv. maš, verskih sestankov, obnov, duhovnih vaj, romanj in drugih naših verskih prireditvev.

Po maši je bilo skupno kosilo in prijateljski pomenek.

Popoldanski program je začel predsednik ZS arh. Jure Vombergar z uvodno besedo, slavnostni govor je imela Katica Cukjati, potem pa je bilo kresovanje s petjem narodnih pesmi in rajanjem.

Filozofski cikelus SKASA

Slovensko katoliško akademsko starešinstvo je organiziralo tudi za letošnje leto filozofski cikelus predavanj univ. prof. dr. Milana Komarja. Predavanja so se začela aprila in bodo vsako zadnjo soboto od 16. do 19. ure v mali dvorani Slovenske hiše. Naslov ciklusa je „Uvod v krščanski realizem.“

Teološki tečaj 1982

Teološka fakulteta v Ljubljani z oddelkom v Mariboru je priredila v Ljubljani 13. in 14. aprila in v Mariboru 14. in 15. aprila pastoralni tečaj o témi „Pastoralni značaj novega cerkvenega prava“. Predavali so Lojze Milharčič (Novi zakonik — pričakovanja in uresničitev), Stanko Ojnik (Premiki v zakonskem pravu), isti: Cerkev in naša družba, Viktor Papež (Božje ljudstvo v novem zakoniku) in Franc Gorjup (Krištjanove pravice in varstvo zakonitosti).

Koncil in zadnji papeži vedno bolj poudarjajo pastoralni značaj cerkvenega prava. Božje razodetje, zakramente in druga sredstva zveličanja je Kristus zaupal Cerkvi, ki je tudi sociološko urejena družba in mora vršiti svoje poslanstvo na urejen in času primeren način. Cerkevno pravo ni samo nujno sredstvo za doseg ciljev vsake družbe, ampak ima v Cerkvi tudi zakramentalni značaj.

Spremenjena besedila v molitvah

Slovenska škofovska liturgična komisija je na svoji seji 11. januarja 1982 sprejela dve spremembi pri molitvah. Prva je: namesto „Čast bodi Očetu n Sinu in Svetemu Duhu“ — „Slava Očetu in Sinu in Svetemu Duhu...“, kot se je že dolgo molilo na koncu psalmov. Druga sprememba pa je sledeča: pri molitvi angelovega češčenja je treba pred tretjo zdravamarijo spremeniti be-

Novice

IZ SLOVNIŠČINE

sedilo „in Beseda je meso postala“ v „in Beseda je človek postala.“ Novi način molitve je stopil v veljavno z letošnjo veliko nočjo.

Umrla duhovnika

Anton Hafner

7. marca 1982 je v stiskem samostanu mirno zaspal najstarejši duhovnik ljubljanske nadškofije, upokojeni župnik Anton Hafner. Rodil se je 1890 v Žabnici, bil 1913 v Ljubljani posvečen v duhovnika, bil kaplan v Žužemberku, Dobrniču in Kočevju, nato kaznilniški kurat v Begunjah na Gorenjskem. 3 leta je pastiroval med slovenskimi izseljenci v Franciji. 1937 je dobil župnijo Duplje, kjer je ostal do 1959, ko je prosil za upokojitev. Rajni je bil urejen duhovnik, ljubitelj knjige in globoko pobožen.

Rudolf Štruel

7. marca letos je umrl p. Rudolf Štruel, predstojnik kapucinskega samostana v Vipavskem Križu. Rojen je bil v župniji Kidričevo 1913, 1926 vstopil v kapucinski red, bil 1936 v Mariboru posvečen, nato študiral

v švici prirodoslovne vede. Po vojni je deloval v Celju, v Mariboru in Ptuj, v Varaždinu, Vipavskem Križu, v Ljubljani in Kromberku. Od 1965 do 1970 je vodil župnijo Črneče pri Dravogradu, nato bil kaplan v Starem trgu pri Slovenj Gradcu, od 1976 pa vodil redovno skupnost v Vipavskem Križu. Vodil je številne misijone, duhovne vaje in veliko sprovedoval.

Tomaževa proslava

Slovesno bogoslužje je ob praznovanju Tomaža Akvinskega 8. marca vodil v ljubljanski stolnici apostolski pronuncij v Jugoslaviji nadškof Cecchini. Z njim so somaševali vsi slovenski škofje, dekana ljubljanske in zagrebške teološke fakultete (Perko, Tomić) ter prodekana Benedik in Janežič. Nagovor med mašo je imel škof Kramberger, slavnostni predavatelj Tomaževe akademije v dvorani teološke fakultete pa je bil stiški opat dr. Anton Nadrah, ki je govoril o Jezusovem vstajenju. Veliki kancler fakultete nadškof šuštar je izročil skladatelju Matiju Tomcu diplomno častnega doktorja.

Za dobro (in slabo) voljo v Sloveniji

V salu najlaže utopiš slabo vest.

— — —

„Na razpisano prosto delovno mesto direktorja v našem podjetju sta se javila dva kandidata, moški in ženska, ki oba ustrezata pogojem razpisa. Koga naj vzamemo in zakaj?“

„Res nerodno, kajti pri nas se je udomačila navada, da pogoje razpisa prilagodimo tako, da ustrezajo le enemu, vnaprej določenemu človeku.“

— — —

Ali mislite, da bi se dalo tudi krivdo za slabo samoupravljanje zvaliti na letošnje deževno poletje?

— — —

Prosil je za besedo, sedaj pa govori že tri ure.

— — —

Tudi birokrati so se končno prilagodili novim razmeram. Ne pravijo več: „Pridite jutri!“ Sedaj pravijo: „Pridite pojutrišnjem!“

— — —

Povsod je drago, doma je najdražje.

— — —

Da bi bila krivda manjša, so si odgovornost razdelili.

— — —

Direktor delavcu: „Ti samo pridno delaj, pa se bo našla plača tudi zate.“

— — —

Deli in vladaj! je bil politični princip starih Rimljanov. Starih Rimljanov ni več, a ostal je politični princip. Ostal, a ne za nas. Smo si že vse razdelili...

Če ne dobite zvez s tujino, je vse v najlepšem redu. Če pa dobite zvezo s tujino, se vam obetavajo hudi zapleti, za katere PTT ne prevzema nobene odgovornosti.

— — —

Če bo šlo tako naprej, bomo šli kmalu nazaj.

— — —

Mnenja se krešejo toliko časa, dokler se ne vname grmada, na kateri zažgejo vse tiste, ki imajo drugačno mnenje.

— — —

Cenzor je državni uradnik, ki ima pisarno v naših glavah.

— — —

Zgradili smo eno samo cesto, a kljub temu vedno znova pridemo do razpotja.

— — —

Dandanes so časi taki, da si človek upa pokazati zobe samo dentistu.

— — —

Od zgoraj smo videti vsi enaki.

— — —

Bil je tako velik patriot, da je prodal domovino za več denarja, kot je bila v resnici vredna.

— — —

Mnogo jih je za domovino umrlo, toda še več jih živi na račun domovine.

— — —

Delitev dela: nekateri pljujejo v roke, tuje seveda, drugi pa delajo.

— — —

Nakazal nam je smer v prihodnost — s smerokazom svojega avtomobila.

KJE JE KAJ

LETO 49

JUNIJ 1982

OB JUNIJSKIH DOGODKIH	Mučeništvo in pričevanje (J. Re.) ..... 321 Poslanica mrtvih — živim (C.) ..... 324 Iz knjige Razodetja ..... 326 „Krivda slovenske Cerkve“ (Avgust Horvat) 328
IZ ŽIVLJENJA CERKVE	Srce Jezusovo — sinteza katoliške religije in pravovernosti (Franc Bergant) ..... 336 Iz življenja in delovanja papeža Janeza Pav- la II. .... 339 Smernice za duhovniška društva ..... 346 Priprava novega zakonika cerkvenega pra- va 347
NAŠA VPRAŠANJA	Sveti Frančišek Asiški in naš čas (Pastirsko pismo slovenskih škofov) ..... 348 Padeč, zaznan od vseh potresomerov (Alojzij Rebula) ..... 351 Koliko je človek vreden? (Vinko Brumen) . 353 Povezuje nas slovenska in božja beseda (Ka- tica Cukjati) ..... 355 Ustoličevanje koroških vojvod (Po Inzkovi Zgodovini Slovencev) ..... 359 Kako je z Nostradamusom (Družina) 368
SLOVENŠČINA	Domača hiša (Simon Rajer) 361
ZA MLADINO	Spoštovanje božjega imena (Anton Orehar) 362 Mladim v premislek — zabave in ples (Pavle Rant) 364
V DRUŽINI	Skrivnost ljubezni („Krščanski zakon“) ... 365
ROMAN	Oče Damijan (Wilhelm Hünermann) 370
NOVICE	Med Slovenci v zamejstvu ..... 376 Slovenci po svetu ..... 377 Med nami v Argentini ..... 378 Novice iz Slovenije 381
HUMOR	Za dobro (in slabo) voljo v Sloveniji 383

gos y hermanos, porque son hijos del mismo Padre, Dios.

Esta oración ayudará a plasmar la unión fuerte y permanente que necesitamos, y ayudará también a rescatar valores muy nuestros, que tal vez perdimos en parte a lo largo del camino, como la fraternidad, la austeridad, la esperanza.

Alentamos, asimismo, todas las actitudes, expresiones y obras que nutran el auténtico patriotismo.

Queremos también significar pastoralmente en estos momentos, como siempre, que estamos al lado,

de un modo especial, con los que sufren y peligran, de los que perdieron a alguien y de aquellos a quienes la movilización llevó lejos de sus familias.

Pedimos a todos, hombres y mujeres, jóvenes y niños, que sepan compartir, con los que sufren, su afecto y su pan, si fuera necesario.

Ponemos esta exhortación y estas esperanzas en manos de María, Reina de la Paz, para que la presente a Jesucristo, Príncipe de la Paz, para quien, siendo Dios, nada le es imposible".

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar — Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

Registro de la Propiedad Intelectual No. 1.313.507.

Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Bs. Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Piščanc, Riva Piazzutta 18, Gorizia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina za leto 1982 je 450.000 pesov.

DENARNA NAKAZILA NA NASLOV:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

Zunanja oprema: Franci Holosan; notranja: Stane Snoj.

LA VIDA ESPIRITUAL